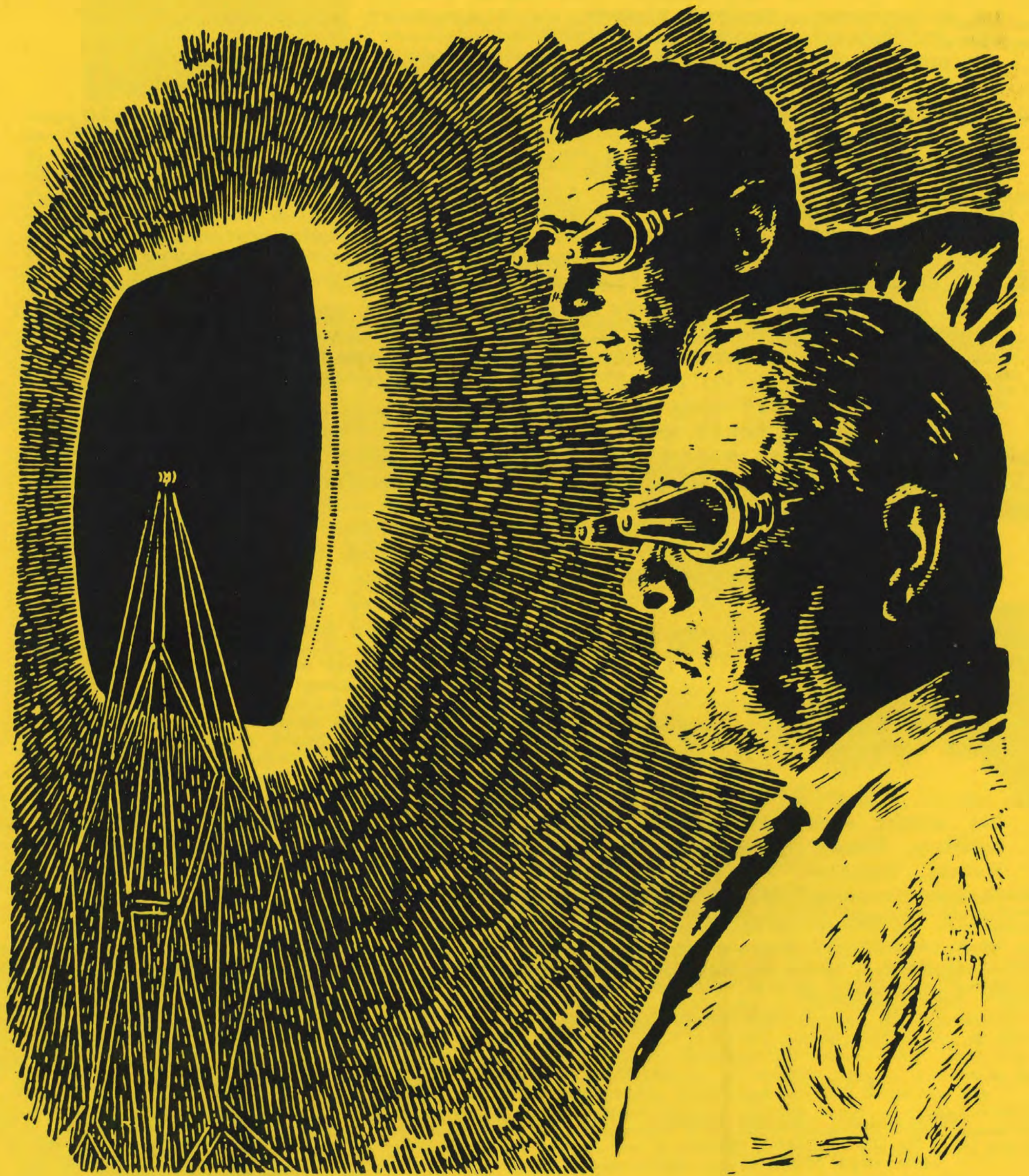

CAMERA OSCURA

NUMMER 1

JULI 1992

PRIJS: Fl. 3,50

VOORWOORD:

Hartelijk welkom bij het eerste nummer van CAMERA OBSCURA!
Zoals de meeste fans al weten bestaat HORRORSCOOP, sinds jaren in Nederland het toonaangevende blad op het gebied van horror en fantasy, niet meer. De leegte die door dit verlies ontstond werd weldra opgevuld door het nieuwe blad SCHOKKEND NIEUWS, waarvan het eerste officiële nummer een tijdje geleden is uitgekomen. Verder kunnen we binnenkort het eerste nummer van CINEVILLE verwachten.

De dood van HORRORSCOOP lijkt een bron van inspiratie te bieden, want naast deze nieuwe aanwinsten is er nu CAMERA OBSCURA. Ondergetekenden meenden dat er in Nederland nog te weinig over de wat minder bekende films en subgenres wordt geschreven. Onze opzet is de lezers te informeren en kennis te laten maken met de wat moeilijker verkrijgbare of minder voor de hand liggende films en zodoende een alternatief te bieden voor diegenen die genoeg hebben van de zoveelste recensie van TERMINATOR 2. Dit houdt overigens niet in dat we ons beperken tot recente films. We zullen constant stapjes in het verleden doen om ook het oudere werk onder de loep te nemen.

Door omstandigheden is het eerste nummer van CAMERA OBSCURA er niet uit te komen zien, zoals wij gehoopt hadden. We verwachten in het volgende nummer de layout wel op het niveau te brengen dat wij voor ogen hebben.

CAMERA OBSCURA wordt gemaakt door en voor fans. Daarom zouden wij het bijzonder waarderen wanneer de lezers niet schromen om hun suggesties, op- of aanmerkingen en allerhande reacties aan ons kenbaar te maken.

Het is nog niet mogelijk om een abonnement op dit blad te nemen, aangezien dit eerste nummer een soort experiment is om de interesse in hetgeen wij bieden te peilen.

Het voortbestaan van CAMERA OBSCURA leggen we bij deze dan ook in uw handen.

Hopelijk tot ziens,

Michael Kopijn
Mike Lebbing

Dit nummer werd uitgegeven, gelayout etc. door Michael Kopijn en Mike Lebbing. Nummer 1 verscheen in Juli 1992. Met dank aan: Billy, Stephen Buchan, Carolien, Cavia, Hans Peter Christen, Johan & Margreeth, Oliver "kalte biersuppe" Kerkdijk, Michael Knopp, Axe Kooi, Maerz, Max Della Mora, Barry Raymakers, Simon Smith & Book Of The Dead, John Stokoe, Fir Suidema, Wack, Wim Vink, Michael Waldhart en Han Weevers. Contact: Michael Kopijn, Postbus 752, 9700 AT Groningen of Mike Lebbing, Gedempte Zuiderdiep 53a, 9711 HB Groningen.

TE KOOP:

Filmposters, stills,
videos, persmappen, etc.

Zeer lage prijzen.

Vraag lijsten aan bij:

Wim Vink

Postbus 305

4000 AH TIEL

Telefoon: 03440-22926

Voor de fans van non-mainstream films over
zombies, vampiers, mummies etc. is er

BOOK OF THE DEAD.

Een aanrader voor mensen
die alles willen weten...

Nummer 3 kost fl en is te krijgen bij:

Simon Smith

16 Wivelsfield Rd

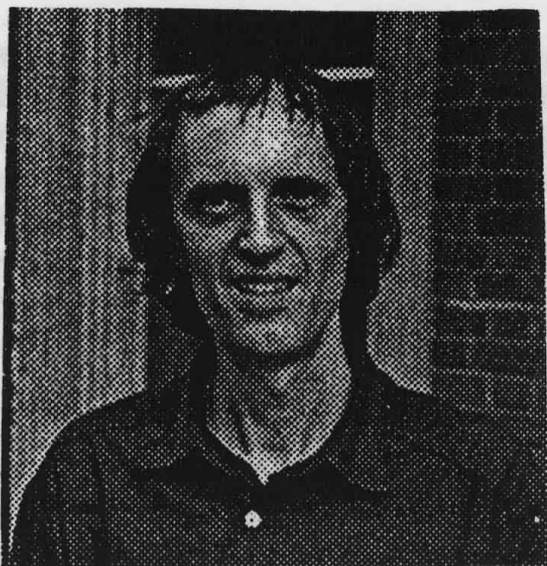
Balby, Doncaster

South Yorkshire

DN4 OUR ENGELAND.

Check it out!!!

NIEUWS:

Dario Argento zal als supervisor fungeren voor een nieuwe (waarschijnlijk alleen voor de Italiaanse televisie) filmserie gebaseerd op de volgende verhalen van Edgar Allen Poe: THE PREMATURE BURIAL, THE TELL TALE HEART en THE CASK OF AMONTILLADO. Allen geproduceerd door Claudio Argento. Sinds enige tijd is er ook al het tweede deel van Argento's World Of Horror uitgebracht, gemaakt door Luigi Cozzi.

Ruggero Deodato regisseert op dit moment een 10-delige Italiaanse TV serie OCEANO met Senta Berger, Mario Adorf, Ernest Borgnine en David Hess.

Peter BAD TASTE Jackson's nieuwste BRAINDEAD draaide onlangs wereldpremiere op het WEEKEND OF FEAR filmfestival in Nürnberg. Na het zien van de promo-reel belooft dit de ultieme gore-film te zijn. De grens is nu definitief bereikt.

Nadat de remake rechten van John Woo's THE KILLER vorig jaar zijn gekocht door Tri-Star, kan men zich nu op het ergste gaan voorbereiden. Walter Hill is bezig met het draaien van de re-make in Hong Kong met onder andere Richard "babyface" Gere in de rol die Chow Yun Fat destijds vertolkte...

Sinds een tijdje verkoopt de postorder FILM EXTREMES (gerund door de maker van Imaginator) samen met Eastern Heroes in Engeland nu ook films uit Hong Kong (van horror en martial arts tot heroic bloodshed). Maar een waarschuwing is hier echter op z'n plaats: de meeste tapes zijn zoveelste generatie copieën en geen originelen of zogenaamde mastercopies. De teeps komen wel met cover en doos.

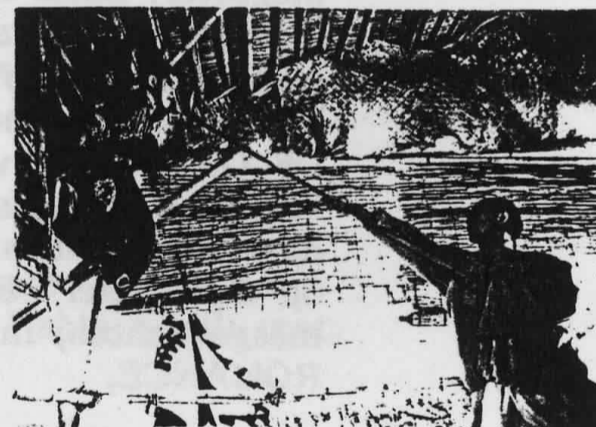
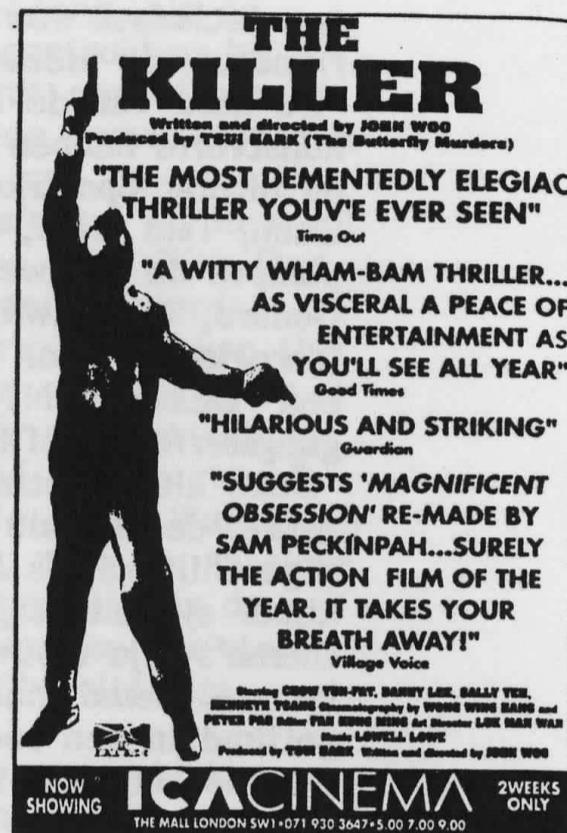
John Woo's nieuwe HARD BOILED met Chow Yun Fat en Tony (BULLET IN THE HEAD) Leung kan elk moment uitkomen. De trailer belooft ons opnieuw keiharde aktie (volgens Chow Yun Fat: 60% aktie en 40% verhaal) in de stijl van THE KILLER en JUST HEROES. Een absolute aanrader dus voor alle bloodshed fans.

Omdat het WEEKEND OF FEAR festival op verlies draaide, wordt er de komende herfst, hoogstwaarschijnlijk in November, een tweede filmfestival georganiseerd met als thema de harde gangsterfilm. Het zal hier om de laatste John Woo film HARD BOILED draaien samen met films als AMERICAN ME, BAD LIEUTENANT (de nieuwste Abel Ferrara) en de verrassingsknaller RESERVOIR DOGS (in Cannes werd het publiek voor de hardheid van deze film gewaarschuwd - de geliefde H.K. films winnen steeds meer invloed in de Verenigde Staten). Ook zullen de Chinezen natuurlijk niet ontbreken. Relatief zeker zijn ONCE UPON A TIME IN CHINA 1 & 2. De plaats waar dit alles zich zal gaan afspelen is nog onbekend. Er wordt hoogstwaarschijnlijk gekozen tussen Hamburg, Berlijn of Keulen.

Nederlands enige echte goremaestro, Wim Vink, liet CAMERA OBSCURA weten dat er een nieuwe Vink produktie aankomt: HEAVEN IS ONLY IN HELL. Aanvankelijk zou een film met dezelfde titel met behulp van Japans geld gerealiseerd worden, maar toen haakte Vink af wegens onverenigbare ideeën over de inhoud. Vink liet hierna weten het filmen voorlopig niet te zien zitten.

Een bezoek aan zijn geboortehuis inspireerde hem echter tot nieuwe ideeën en zodoende werd het nieuwe (video) filmproject geboren. Als alles meezit moet HEAVEN IS ONLY IN HELL uiterlijk eind mei '93 uitkomen. Er zal rond Vink's woonplaats Tiel worden gefilmd; het betreft hier weliswaar een Nederlandse produktie, maar de film zal Engelstalig worden uitgebracht.

De 1 uur durende videofilm zal occulte en gothische elementen bevatten en Vink belooft enkele uiterst pittige speciale effecten.

In Engeland is het weer loos. In Juni zijn er tientallen invallen gedaan bij mensen die werden verdacht van het in het bezit hebben van verboden films. Na talloze arrestaties en inbeslagnames werd al gauw duidelijk dat medewerkers van Her Majesty's Secret Service (valse) advertenties hadden geplaatst in het horrormagazine SAMHAIN om zo mensen in de val te lokken. Ook droeg de media haar steentje bij door een totale hetze te beginnen. In TV programma's werden stapels verderfelijke videos zoals PLANET OF THE VAMPIRES, SCANNERS (een aantal dagen later door Channel 4 uitgezonden!), THE BOOGEYMAN, THE FRENCH MURDERS etc. getoont, zodanig dat de extreemst klinkende titels het meeste opvielen. De politie liet een clip van ANTHROPOPHAGUS THE BEAST op een monitor zien om te beweren dat dit soort films echte kannibalistische handelingen bevatten. Vervolgens zien we hoe een groep TV reporters afreizen naar een aantal sex shops London en de eigenaars hiervan ondervragen of ze films verkochten waarin mensen (vooral kinderen) worden vermoord en op worden gevreten in hun sex shops! Het begint al aardig te klinken als een slechte horrorfilm...

Om het verhaal rond te maken werd er vorige maand in Engeland iemand gearresteerd omdat hij de film GUINEA PIG (een van de meest gruwelijke produkten ever en natuurlijk uit Japan) importeerde en niet aan kon tonen dat dit geen snuff was (in Engeland geldt o.a. de omgekeerde bewijslast). De arme man kreeg 3 jaar onvoorwaardelijk...

A MOMENT OF ROMANCE

Hong Kong. Zonder twijfel het meest interessante filmland van dit moment. Voor de meeste mensen echter, staat Hong Kong cinema synoniem voor de "Martial Arts" films: Bruce Lee, Angela Mao, Jimmy Wang Yu, de legendarische films van regisseur Chang Cheh. Maar de zogenaamde Hong Kong New Wave schudde iedereen wakker inclusief de Chinese cinema.

Regisseur John Boorman zei ooit eens dat filmmaken de kunst is om geld te veranderen in licht, en vervolgens weer terug te veranderen in geld. Niets is minder waar in Hong Kong: de filmbusiness stuwt voort op hetzelfde fanatieke tempo als praktisch elke industrie in Hong Kong. Films worden er snel en het liefst goedkoop gemaakt met als verwachting dat ze via het Oosterse filmcircuit zo snel mogelijk weer het geld terugverdienen. Gezien de omstandigheden waaronder de meeste films worden gemaakt, zouden ze eigenlijk stuk voor stuk verschrikkelijk slecht moeten zijn. Echter, in vergelijking met films uit India, Maleisië, Fillipijnen en jawel, zelfs in vergelijking met Amerikaanse produkties wordt al gauw duidelijk dat deze Chinese films een klasse apart vormen. Zelfs de minst vermeldenswaardige film bevat een technisch standaard (in de zin van belichting, montage en actie-sequences) superieur aan films uit de hierboven genoemde landen.

De kern van de Hong Kong New Wave bestaat uit een groep mensen die ooit samen deze kunstvorm hebben geleerd. Het is deze unieke groep filmmakers die verantwoordelijk is voor de nu uiterst opmerkelijke Hong Kong filmstijl. Gerenommeerde namen zijn onder meer Jacky Chan, Tsui Hark, Samo Hung, Ringo Lam en John Woo. Vooral regisseur en producer Tsui Hark pompte de nieuwe stroming vol met diverse invloeden (Welles, Hitchcock, Argento, Romero, Godard, Kurosawa, Kubrick...) en introduceerde in 1986 de film A BETTER TOMORROW (geregiseerd door John Woo die sinds het verschijnen van zijn BULLET IN THE HEAD (1990) - een "DEER HUNTER"-achtig epos en zonder twijfel de meest compromisloze en deprimerendste gangster/oorlogsfilm van deze tijd - zijn eigen radikale weg gaat).

Deze ultra-sentimentele, geweldadige gangsterballade luidde de geboorte in van een nieuw genre: de "Heroic Bloodshed" film. Deze films draaien hoofdzakelijk om criminelen die worden afgeschilderd als helden. Gepresenteerd in een melodramatisch jasje zorgen ze ervoor dat de kijker sympathie gaat voelen voor de hoofdpersoon, meestal de bad guy. Veel terugkerende thema's zijn trouw, verraad, verzoening, wraak en een voorliefde voor wapens. Vooral dit laatste thema maakt deze films bijzonder gewelddadig. Extreem bloedige (pistool) gevechten, gefilmd in een soort van Sam Peckinpah stijl (slow-motion shoot ups), zijn eerder regel dan uitzondering. De films hebben een enorm tempo, zijn goed gefilmd en verdiepen zich voor een groot gedeelte in de personages met het geweld als "noodzakelijk" kwaad op de dramatische momenten.

A BETTER TOMORROW werd een gigantisch kassucces. De charismatische Chow Yun Fat, een van de hoofdrolspelers die later ook in de 2 volgende delen zou spelen, groeide snel uit tot megaster. Sinds het uitkomen van A BETTER TOMORROW was Chow Yun Fat de meestgevraagde acteur in Hong Kong maar houdt hij het nu op enkele (grootschalige) filmprojecten per jaar. Z'n plaats als koning van de "Heroic Bloodshed" is tegenwoordig overgenomen door Andy Lau, met wie Chow Yun Fat samen speelde in het schitterende GOD OF GAMBLERS van Wong Ching.

De meeste regisseurs beelden hun sociaal realistische visie op de Hong Kong onderwereld uit door Andy Lau als een soort van James "A Rebel Without A Cause" Dean voor te stellen om op die manier een excuus te vinden voor het extreme geweld zoals de vele schiet- en mesgevechten, mishandelingen... Een goed voorbeeld hiervan is Benny Chan's A MOMENT OF ROMANCE.

De film draait om Wah Dee (Andy Lau), een onbelangrijke Triad gangster. Hij wordt door zijn Dailo, de Big Brother in zijn bende, op een open plek in de "New Territories" ontboden waar de verveelde en losbandige jeugd van Hong Kong zich bezighoudt met dodelijke spelletjes: crosswedstrijden tussen motoren, auto's en vrachtwagens. Wah Dee wordt gedwongen om een karwei als een 'get-away' chauffeur aan te nemen voor de psychopatische Trumpet, een ouder lid van de Triad die een bijzondere maar onduidelijke wrok koestert tegen Wah Dee.

Als de geplande overval hopeloos fout dreigt te lopen, redt Wah Dee de bendeleden met een verbazingwekkende ontsnappingsactie. Om te ontsnappen moet Wah Dee een gijzelaar nemen in de persoon van Jo Jo (Ng Sin Liang), een onschuldig meisje die door zijn actie de geweldadige wereld van Wah Dee wordt ingetrokken. Als de andere gangsters Jo Jo willen doden weet Wah

Dee dat te voorkomen. En zo gebeurt het dat wanneer de rovers worden opgepakt door de politie, Trumpet Wah Dee hiervan beschuldigt en erop aandringt haar alsnog te doden alhoewel Jo Jo weigerde de gangsters te identificeren als zijnde de overvallers. Wah Dee wordt zo Jo Jo's onwillige beschermer maar naar mate de film vordert, wordt dit onwaarschijnlijke tweetal verliefd op elkaar. A Moment Of Romance tegen de keiharde, duistere wereld van Wah Dee. Na een idyllisch oponthoud in Macao, gaat het tweetal elk hun eigen weg. Voor Jo Jo het onbekommerde en beschermde leven bij haar ouders thuis, voor Wah Dee betekent dit de terugkeer naar de harde realiteit van een ellendig en beladen bestaan met als finale een bloedige krachtmeting met de moorddadige Trumpet.

Wat A MOMENT OF ROMANCE onderscheidt van de meeste andere "Heroic Bloodshed" films is de uitzonderlijke produktie in alle opzichten: van de acteerprestaties, de fotografie tot en met de montage en de muziek.

De centrale figuur, Andy Lau, komt in z'n rol als de getekende "loner" enorm sterk naar voren door voornamelijk het fantastische spel van z'n tegenspeelster Ng Sin Liang, als de onschuldige Jo Jo. Nadat Wah Dee zich na een hevige vechtpartij heeft teruggetrokken bij z'n opa in Macao, zoekt Jo Jo hem op. Haar reactie op het moment dat zij wordt geconfronteerd met de nogal zwaar gehavende Wah Dee is schitterend. De stilte die Wah Dee doorbreekt met "Jo Jo..., I won't be able to give you anything", spreekt boekdelen en is een van de ontroerendste momenten in de film. Ook acteur Chan Ah Lun is briljant in z'n rol als een vol met grappen en grollen zittende oudere man met de ironische bijnaam Rambo. Met Wah Dee onderhoudt hij een soort van vader - zoon relatie. Wanneer Rambo door de politie wordt lastiggevallen zegt Wah Dee tegen de cops: "Don't think you're so much more great than this man". Nadat Rambo later door enkele jongere gangsters wordt gedwongen om van z'n vaste autowasplaats te verdwijnen, beschuldigt Wah Dee hem van zwakheid. "What's so great about being tough?", snikt Rambo, "You're tough, and look at you. Still stabbed and on the run...". En tenslotte wat te denken van de oogverblindende fotografie en montage: Jo Jo en Wah Dee's eerste omhelzing vindt plaats tegen een achtergrond van exploderende auto's, met als absolute hoogtepunt hun kus te midden in een overweldigende vlammenzee. Ook onvergetelijk is de finale waarin Jo Jo, gekleed in een gestolen bruidsjurk, rennend door de donkere en verlaten straten van Hong Kong naar haar geliefde op zoek is terwijl Wah Dee tegelijkertijd zijn laatste, fatale mesgevecht levert met Trumpet en z'n gang.

Al sinds een jaar of twee begint men hier in Europa de Hong Kong cinema te ontdekken aangezien de meeste bladen ruimschoots aandacht besteden aan dit fenomeen. Sommige distributeurs hebben al een aantal films in hun assortiment opgenomen en ook de import en verkrijgbaarheid van de betere films komt langzaam maar zeker op gang. Hopelijk zal er in de nabije toekomst makkelijker toegang worden geboden tot dit soort films opdat men zichzelf kan overtuigen dat hier iets buitengewoons wordt geboden.

Michael Kopijn

A MOMENT OF ROMANCE

(Hong Kong, 1990) regie: Benny Chan; scenario: James Yuen; produktie: Wallace Cheung; camera: Wong Wing Hang; montage: Wong Ming Kwon; muziek: Lo Ta Yu & Fabio Caril; met: Andy Lau, Ng Sin Liang, Sandra Lang, Lau Kong, Leung Shan.

LA PORTA SUL BUIO

Nu de Italiaanse meesterfilmer Dario Argento weer eens volop in de belangstelling staat, dankzij Maitland McDonagh's uitdiepende boek "Broken Mirrors, Broken Minds" en het mooie fotoboekje van Fantasy Film Memory, lijkt het een goed moment om eens stil te staan bij enkele obscuriteiten uit Argento's carrière.

Na QUATTRO MOSCHE DI VELLUTO GRIGIO (1971) begon Argento in Italië behoorlijk bekend te worden. Het TV-programma LA PORTA SUL BUIO (1973) onderstreepte zijn positie als jonge, grote belofte en hielp de cultus rond zijn persoon te creëren. Het programma bestaat uit vier films (elk een uur lang), ingeleid door een duidelijk zelfbewuste Argento, die ook de supervisie voor zijn rekening nam. De titels: IL VICINO DI CASA (door Luigi Cozzi), LA BAMBOLA (door Mario Foglietti), IL TRAM en TESTIMONE OCULARE (beide door Argento).

IL TRAM: de jonge politieinspecteur Giordani onderzoekt een moord die gepleegd werd tijdens een tramrit. Geintrigeerd door het feit dat niemand de moord heeft gezien, besluit hij alle passagiers van de rit te gebruiken bij een reconstructie. Hij verkrijgt geen duidelijke informatie, maar de conducteur vertoont een onstabiele indruk en maakt zichzelf verdacht. Aan de hand hiervan wordt hij verhoord; tijdens de hierop volgende rechtszitting wordt hij zelfs schuldig bevonden. De man beweert tot het einde toe onschuldig te zijn. Zijn smeekbedes echoën nog lange tijd na in Giordani's gedachten.

Hij besluit nog eens een rit te maken in dezelfde tram en uit het niets dient zich een belangrijke aanwijzing aan. Giordani en zijn vriendin, die ook meerijs, piekeren zich suf. Intussen worden ze bespied door een automobilist die de tram achtervolgt. (Uiteraard zien we alleen de zwartleren handschoenen op het stuur.) De tramrit eindigt in een enorme hangar, waar de killer zijn opwachting maakt om Giordani's vriendin te claimen.

In TESTIMONE OCULARE rijdt Roberta op weg naar huis een vrouw aan. Wanneer ze uitstapt om haar te helpen, blijkt de vrouw te zijn neergeschoten. De moordenaar verschijnt met getrokken pistool uit de bosjes. Roberta zet het op een lopen en weet te ontkomen. In een restaurant waarschuwt ze de politie, die echter geen lijk kan vinden. Geen lichaam, geen moord, oordeelt de inspecteur belast met de kwestie.

Thuis aangekomen kan Roberta niet tot rust komen. Haar man trakteert haar dan op een ring en een avondje uit, ter ere van hun trouwdag; dit doet haar de zaak een beetje vergeten. Wanneer ze na het uitstapje thuis komen, staat de voordeur open. Er is echter geen vreemde in huis, laat staan een moordenaar.

Roberta's angst is echter wel geplaatst, want op klaarlichte dag wordt er midden op straat een aanslag op haar gepleegd, die ze ternauwernood overleeft. De moordenaar belt haar vervolgens op en zweert haar te zullen doden. Overstuur wil ze de politie waarschuwen, maar de telefoonlijn wordt doorgesneden. Gelukkig komt haar man thuis en samen sluiten ze het huis af. Ze stellen een plan op; haar man rijdt weg met de auto, maar keert te voet terug om het huis vanuit de tuin in de gaten te houden. Af en toe roept Roberta hem en hij antwoordt vanuit de bosjes dat alles O.K. is. Als ze geritsel hoort en hem opnieuw roept, wordt ze door een vrouwenstem beantwoord...

De serie werd een groot succes in Italië. Terecht, want uitgezonderd IL VICINO DI CASA van Cozzi, zijn de filmpjes boeiend en voorzien van verrassende wendingen. De hoofdprijs gaat naar TESTIMONE OCULARE, een ongemeen spannend werkje met de vertrouwde Argento-elementen. Foglietti's LA BAMBOLA heeft een sterk begin dat bol staat van subjectief camerawerk en de climax mag er zeer zeker ook zijn. IL TRAM tenslotte heeft een iets te laag tempo en een te praatziek scenario voor een giallo, maar het basisgegeven is interessant.

De toepasselijke, nerveuze muziek voor het gehele programma werd afgeleverd door Giorgio Gaslini. Hij verzornde ook de soundtrack voor LE CINQUE GIORNATE (1973), een "oddy" in Argento's genre die in een later nummer zal worden besproken, en PROFONDO ROSSO. Tijdens die film werd hij echter vervangen door Argento's eigen band Goblin, die hiermee debuteerde. Er duiken nog wat bekende gezichten op in LA PORTA SUL BUIO. Naast Erika Blanc en Luigi Cozzi in LA BAMBOLA (Blanc als slachtoffer en Cozzi als decorstuk), zien we ook Argento regulars Umberto Raho, Corrado Olmi en Tom Felleghy.

Het is leuk om in het licht van Argento's komende TRAUMA de afleveringen van LA PORTA te zien. De magere, doorleefde regisseur zoals we die nu kennen (anorexia is een van de hoofdthema's van TRAUMA!) lijkt totaal niet op de jonge, enthousiaste en zelfs glimlachende man die de films inleidt. Zoals gezegd doet hij dat met een bravoure, die aan arrogantie grenst (per slot van rekening was hij een relatieve nieuwkomer). In de inleiding van TESTIMONE OCULARE ("Ooggetuige", een essentieel begrip in Argento's films) komt hij vanuit de duisternis, staande achter een camera, op de kijker af. Een veelzeggende beweging; het oog van de camera zal in TRAUMA hoogstwaarschijnlijk opnieuw afdalen tot de diepste schaduwen van de ziel en ons tonen wat Argento al een dikke 20 jaar fascineert.

Fasten your seatbelts, folks.

Mike Lebbing

Alejandro Jodorowsky's THE HOLY MOUNTAIN

"I believe that the only end of all human activity - whether it be politics, art, science, etc. - is to find enlightenment, to reach the state of enlightenment. I ask of film what most North Americans ask of psychedelic drugs. The difference being that when one creates a psychedelic film, he needs not create a film that shows the visions of a person who has taken a pill; rather, he needs to manufacture the pill."

Zo beschreef Alejandro Jodorowsky zijn bizarre en surrealistische opvatting van het maken van films in 1970, tijdens de beschrijving van zijn masterpiece en cultclassic EL TOPO. Vandaag de dag zullen zijn opvattingen hoogstwaarschijnlijk niet veel verschillen met die van destijds, aangezien zijn laatste film SANTA SANGRE veel zelfde elementen en symboliek bevat, met betrekking tot de mystieke kracht van de verlichting, zoals zijn eerdere werken.

Jodorowsky, in 1930 in Noord Chili geboren uit Pools-Russische ouders, reisde in 1955 naar Parijs waar hij zes jaar mime studeerde samen met Marcel Marceau. Na een wereldtoernee in 1960, verhuisde hij naar Mexico City waar hij in het Europese avant garde theater van Beckett, Ionesco & Artaud werd geïntroduceerd en vervolgens meer dan 100 toneelstukken regisseerde inclusief één met surrealist Leonora Carrington. Hij keerde terug naar Parijs in de mid 60er jaren waar hij samen met Roland Topor en Fernando Arrabal werkte en organiseerde de verschillende en confronterende PANIC OPHEMERAS (art "happenings"). De meest opmerkelijke was zijn vier uur durende SACRAMENTO MELODRAMA, waarin hij oa. ganzekelen doorsnijdt, gekleed in leer zich liet uitkleden en geselen, met slangen over z'n lichaam halfnaakte vrouwen bespringt...etc. Latere "melodramatische" aspecten bevatten oa. gekruzigde kippen, "symbolische" castratie van en het beroven van een rabbi terwijl Jodorowsky, klimmend in een enorme vagina, wordt geboren. Rond 1967 keert hij terug naar Mexico City, om voor een wekelijks stripblad FABULAS PANICAS te werken, dat ongeveer 200 weken liep en het eerste was van zijn vele toekomstige grafische werken/strips. Hij schreef drie boeken over PANIC PHILOSOPHY (plus waarschijnlijk nog enkele andere), en begon al snel aan zijn eerste "echte" film, EL TOPO, die hijzelf schreef, regisseerde en waarin hijzelf de hoofdrol vertolkte en de muziek voor componeerde. Over deze film is in hetzelfde jaar het gelijknamige en zeer verhelderende boek verschenen met scenario en een interview met Jodorowsky. (N.B. eigenlijk is EL TOPO zijn 3de film. Hiervoor maakte hij in de 50er jaren THE SEVERED HEADS, een filmische bewerking van Thomas Mann's The Transposed Heads, en in 1968 "FANDO Y LIS/FANDO AND LIS: TAR BABIES", een vrije bewerking naar een stuk van Arrabal. Rondom de premiere van deze film ontstond op het Acapulco Film Festival destijds een rel met

als gevolg de verbanning van de film in Mexico).

Met EL TOPO had Jodorowsky veel succes in Amerika en bereikte al gauw een cultstatus. Met financiële hulp (\$1 miljoen) van één van de leden van de Beatles, John Lennon, kwam Jodorowsky's volgende film THE HOLY MOUNTAIN tot stand.

THE HOLY MOUNTAIN begint al direct bizar. Een alchemie-meester (Jodorowsky zelf) voert een zuiverings-ceremonie uit op 2 op elkaar lijkende vrouwen. Zij worden uitgekleed, gewassen, geknipt en van hun nagels ontdaan. Harde Tibetaanse en Boeddhistische tempelmuziek begeleiden het ritueel gevolgd door de openingcredits en een beeldenstroom van oogmozaïeken, figuren, mandalas... Plotseling zoomt de camera in op een bebaarde jonge man, enkel gekleed in een gescheurde broek, die bewusteloos in een woestijn ligt. Zijn lichaam en gezicht zijn geheel bedekt met bijen en honing (een door Jodorowsky veelvuldig gebruikte symboliek: de bij staat symbool voor de schepper van de ziel, de honing voor het produkt van het spirituele). Alhoewel zijn naam nergens wordt genoemd zal ik hem Zero noemen. Hij wordt gevonden door een mismaakte man en een groep kinderen die vervolgens Zero kruizigen en hem wakker stenigen. Samen met de mismaakte man, waarmee hij een hechte vriendschap opbouwt onder het genot van een joint, zoekt hij de bruisende, bewoonde wereld op: een wervelwind van chaotische beelden. Massale scènes van vrachtwagens gevuld met lijken, openbare volks-executies door zwaar bewapende politie (uit de schotwonden van de doden vliegen vogels), marcherende soldaten dragen kruizen met kadavers van schapen, de High Society knielend voor de politieagenten en dit alles gadeslagen door een stelletje fotograferende toeristen (die best "in" zijn voor een nummertje ertussen door met een gehelmde politieagent).

Zero belandt op een soort van kermis waar op dat moment een show wordt opgevoerd ("The Conquest Of Mexico"). Reptielen op een

levensgrote stadsmaquette van oud-Mexico beelden de oorspronkelijke bewoners uit terwijl de Spaanse armada aanlegt en de soldaten, uitgebeeld door kikkers en padden, onder begeleiding van duitse marsmuziek een bloederige bestorming uitvoeren op de stad met als gevolg de ondergang. De menigte juicht.

Zero, vanwege zijn gelijkenis met Jezus, wordt voor een kerk overmeesterd door enkele sterke mannen en als deegvorm gebruikt voor levensgrote Jezus-Christus-aan-het-kruis-broden; ook het Christendom is een toeristisch consumptieartikel geworden. Ondertussen hebben feestelijk uitgedoste hoeren zich voor de kerk postgevat waaronder een meisje met een chimpansee, die Zero in de rest van de film blijven volgen.

Uiteindelijk belandt Zero in een hoge toren, die bewoond wordt door de alchemistische meester (uit het begin van de film) en z'n assistente, een negerin met getatooe erde Hebreeuwse tekens over haar hele lichaam. Na een korte, adembenemende tocht door de toren ontmoet Zero de Meester in een met symboliek (van hexagrammen tot een troon van geiten) overgoten "regenboog" ruimte en wordt hij door hem gezuiverd en ingewijd in alle geheimen van de Alchemie. Deze occulte wet houdt zich vooral bezig met het zoeken naar middelen om alle ziekten te genezen (de kennis van de zuiverheid van lichaam en geest) met als doel om het vuur uit de hemel te stelen en aan de goden gelijk te worden (de onsterfelijkheid). Zero's uitwerpselen worden tijdens een opzienbarend ritueel veranderd in goud ("You can change yourself into gold"), een octopus wordt uit z'n nek verwijderd en er worden tarotkaarten gelégd.

Wanneer alle rituelen en handelingen zijn uitgevoerd, vertelt de meester over een legende. Volgens deze legende bevinden zich bovenop de Lotus Berg (The Holy Mountain) de negen onsterfelijken. Onder leiding van de Meester zal Zero samen met zeven anderen en de assistente de moeilijke tocht naar die berg mogen ondernemen om daar de Onsterfelijken te overvallen en zodoende zelf onsterfelijk te worden. De acht metgezellen zijn allen zeer invloedrijk en de meest machtige personen op de wereld. Ze worden één voor één aan Zero voorgesteld: Fon is fabrikant van spullen voor comfort en schoonheid zoals bedden, cosmetica en levensechte maskers. In zijn fabriek is sprake van een eenvoudige hiërarchie: de droom van alle arbeidsters is een van Fon's vele vrouwen te worden. Isla, die voor iedere generatie alle soorten wapens maakt, van

Jodorowsky in Amsterdam, 24 mei jl.

rock'n'roll geweren in de vorm van elektrische gitaren tot ABC wapens. Klen heeft een kunstfabriek onder het motto: elk seizoen een nieuwe trend. Hij is onder andere producent van de "lovemachine" met een mechanische vagina en elektronische orgasme, indien goed bediend. Sel, als verkoopster gekleed in clownstenuue maar in de realiteit een keiharde "Ilsa-like" onderneemster, is fabrikante van oorlogsspeelgoed; in voortdurend overleg met de regering wordt bepaald op welke oorlog de kinderen nu weer voorbereid moeten worden. Dit door middel van onder andere stripboekencampagnes om kinderen om te vormen. Berg is financieel adviseur van de president. Zijn laatste advies: om de economische situatie in het land te redden moeten de komende vijf jaar vijf miljoen mensen sterven, waarna de president meteen de gasdancings, gasmuseums, gasbordelen, gasbibliotheken... op de hoogte brengt. Axon is hoofd van de politie; zijn agenten moeten allemaal een testikel aan hem afstaan als teken van eeuwige trouw. Een bloedbad volgt als er een rel uitbreekt. De agenten spuiten de demonstranten dood met bloed (Jodorowsky: "Wounds don't bleed; weapons bleed"). En Lut tenslotte is een architect, die niet meer te stuiten plannen heeft ontworpen voor de Nieuwe Stad, waarin niemand een huis heeft of samen met z'n familie woont. In de Stad der Vrijheid hebben de inwoners enkel nog 'n dak boven hun hoofd: een doodskist.

Om de wijze, onsterfelijke mannen te kunnen overwinnen moeten eerst Zero en zijn compagnons zelf wijs en verlicht worden. Om dit te bereiken zullen ze hun individualiteit moeten afzweren en een collectief vormen. Na al hun geld verbrand te hebben en afscheid te hebben genomen van alle aardse geneugten door onder andere hun eigen ik in de vorm van een pop te verbranden, gaat dit negental met de Meester-reisleider op weg naar de Eeuwigheid, oftewel de Lotus Berg. Tijdens deze reis, waar vele ceremonieën en rituelen worden uitgevoerd, wordt al gauw duidelijk dat de meesten nog teveel verbonden zijn met hun herinneringen, gevoelens en geneugten. Een van de laatste beproevingen is hun bezoek aan de zogenaamde Pantheon Bar, waar een groot feest gaande is met mensen die op zoek waren naar de Holy Mountain maar geen weerstand konden bieden aan de geneugten van het feest. Aangekomen bovenop de Holy Mountain blijkt Zero helemaal niets te hebben geleerd. Hij wordt weggestuurd samen met het meisje met de chimpansee (die hem sinds het begin van de film overal naartoe heeft

From Alejandro Jodorowsky, creator of *EL TOPO*

"ONE OF THE BEST FILMS OF THE YEAR."
—Roger Ebert, SISKEL & EBERT

"HALLUCINATORY BRILLIANCE ...visionary and haunting."
—Peter Travers, ROLLING STONE

SANTA SANGRE

ORIGINAL UNEDITED VERSION NO ONE UNDER 18 ADMITTED © 1990 Expanded Entertainment

gevolgd) met de boodschap: "Zoek de onsterfelijkheid in de liefde en verander de wereld", waarna de anderen de bovenop de berg gezeten Onsterfelijken aanvallen. Dat blijken echter poppen te zijn. Uitleg van de meester: de onsterfelijkheid is een illusie net zoals deze film (uitzoom, cameraploeg in beeld); jullie zochten een illusie en hebben het leven, de realiteit gevonden...

In een surrealistische (Arrabal, Rocha, Bunuel), pathetische en nogal onevenwichtige stijl lijkt Jodorowsky de decadentie van de Westerse cultuur van zich af te willen filmen. Achter de beelden voel je voortdurend een stuk niet mis te verstane walging, woede en energie maar ook de machteloosheid van een gedreven filmer, die zich van een illusionistisch medium bediend. Allerlei symptomatische verschijnselen vliegen je om de oren: de bewustzijnsindustrie die d.m.v. strips en speelgoed ook kinderen indoctrineert; de opportunistische en enkel winst-najagende wapenindustrie; de trendgevoelige, snobistische moderne kunst(makers); de van deskundigen afhankelijke president; een fascistisch politie-apparaat; architecten die enkel met cijfers en niet met mensen rekenen.... Eén van de interessante verhaaldegevens, van industriëlen en andere machthebbers uit onze kapitalistische maatschappij die op zoek zijn naar het enige dat ze nog niet bezitten: de onsterfelijkheid, is vaak ver te zoeken vanwege Jodorowsky's overmatig gebruik van ensceneringen en symboliek. Hij heeft de film weloverwogen bezaaid met zo'n beetje ieder voor te stellen symbolisch systeem. Elk beeld, ieder frame staat bol van de symboliek. Daarnaast laat hij zich nog eens sterk beïnvloeden door allerlei Europese, Amerikaanse en Oosterse kunsten, filosofieën, religies en mystieke stromingen zoals de Tarot, Alchemie, het Sufisme, Confucianisme, Zenboeddhisme, Judaïsme/Kabbalah, het Taoïsme en in het bijzonder de Jungiaanse psychologie.

Nog meer dan bij EL TOPO komt dit voor de kijker als een beeldenstorm die je na de eerste keer kijken meer vragen stelt dan antwoorden geeft. THE HOLY MOUNTAIN is als een labyrint waarin men pleegt te verdwalen. Wat te denken van een oude man die z'n oog aan een klein meisje geeft, drie mannen die zichzelf keer op keer op bayonetten spietsen, een naakte man wiens hele lichaam is bedekt door tarantulas, al de misvormde mensen die zo'n beetje Jodorowsky's handelsmerk dreigen te worden, de tientallen executies, moeder - zoon incest,

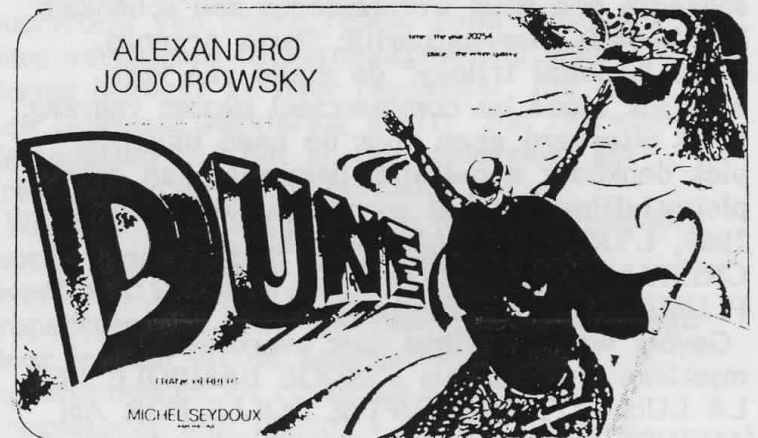
een travestiet als non, een openbare castratie... etc. etc. Volgens Jodorowsky allemaal illusies. Het is de onwerkelijkheid waar het allemaal om draait: zoals de gore-effecten die er onecht en overdreven uitzien maar toch zo smerig als de pest zijn.

Jammer genoeg heeft de afstotelijke manier waarop Jodorowsky dieren gebruikt, of beter gezegd misbruikt, niets meer met zijn onwerkelijkheid te maken. Hun lijken overladen het beeldscherm...: Een parade met tientallen kruizen waarop de geslachte lichamen van schapen zijn gekruizigd, een boom "gedecoreerd" met honderden geslachte kippen,

de inktvis-operatie, een dood varken wordt gebruikt als vat voor deeg, een man zit in het kadaver van een stier om het te gebruiken als bad, de troon van de alchemist die geconstrueerd is van 2 geiten, een hondegevecht, de "Conquest Of Mexico" scene waar een grote hoeveelheid reptielen wordt gedood en de rest letterlijk wordt opgeblazen... Aangezien Jodorowsky voor EL TOPO al menig dier heeft afgemaakt (over de "rabbit" scene verteld hij: "I killed all the 300 rabbits because no one else wanted to do it. I did it with karate blows on the neck".) is het niet zo bijzonder dat hij zijn record in The Holy Mountain heeft weten te verbeteren. Death for art's sake.

Niettemin blijft THE HOLY MOUNTAIN imponeren en is het een aparte, bizarre trip (Jodorowsky: "I wanted the actors to feel a big experience and I started to get this making "The Holy Mountain". It was craziness. I was meditating and I wanted to take people like drug addicts through the movie to a level of higher consciousness") met bijtijds uitzonderlijke en schitterende fotografie. Vooral de scenes in de toren zijn van adembenemende schoonheid. De film wordt, netzo als bij EL TOPO, "begrijpelijker" na elke keer extra kijken, maar Jodorowsky's neiging om verliefd te worden op elk idee en voorstelling creëert problemen; elke kijker zal weer iets anders in de film (willen) zien.

Met het geld dat binnenkwam van THE HOLY MOUNTAIN (zeer succesvol in Europa) financierde hij z'n volgende film DUNE. In een periode van ongeveer 2 jaar heeft hij de beste tekenaars en technici, zoals Moebius (waarmee hij ook strips maakte), Giger en Dan O'Bannon, bij elkaar weten te vinden. Op het allerlaatste moment, al in een vergevorderd stadium, werd het project afgebroken omdat de producent afhaakte (geen enkele Amerikaanse distributeur was geïnteresseerd). Later, na de STAR WARS hype, zou dan toch

nog de film gemaakt worden onder regie van David Lynch.

In 1979 maakte Jodorowsky TUSK, een avonturenfilm gesitueerd in India in 1925 over een vriendschap tussen een meisje en een olifantenjong, en naar eigen zeggen zijn grootste mislukking.

Na SANTA SANGRE, gebaseerd op de geschiedenis van een Mexicaanse seriemoordenaar die zijn jeugd in een psychiatrische inrichting doorbracht, ontsnapte en vervolgens een stuk of dertig vrouwen vermoordde die hij in z'n tuin begroef, heeft Jodorowsky vorig jaar THE RAINBOW THIEF

gemaakt voor het Venice Film Festival, een soort komedie met Peter O'Toole, Christopher Lee, Omar Sharif en een zootje ratten... Toekomstig plan is het maken van HET vervolg op EL TOPO: THE SONS OF EL TOPO en als we Jod mogen geloven, wordt het een familieproject inclusief z'n 90-jarige vader.

Tegenwoordig woont Jodorowsky met vrouw en kinderen in Frankrijk, noemt zich Tarot-meester en heeft/had een school voor psycho-analyse in Zwitserland.

Michael Kopijn

THE HOLY MOUNTAIN

(Mexico, 1973) regie en scenario: Alejandro Jodorowsky; produktie: Allen Klein; camera: Rafael Corkidi; montage: Frederic Landeros; FX: Marcelino Pacheco; muziek: Alejandro Jodorowsky, Ronald Frangipane en Don Cherry; met: Alejandro Jodorowsky, Horacio Salinas, Ramona Saunders, Juan Ferrara, Adriana Page, Burt Kleiner, Valerie Jodorowsky, Nicky Nichols, Richard Rutowsky, Luis Lomely, Ana De Sade, e.v.a.

Jodorowsky anno 1970 (EL TOPO)

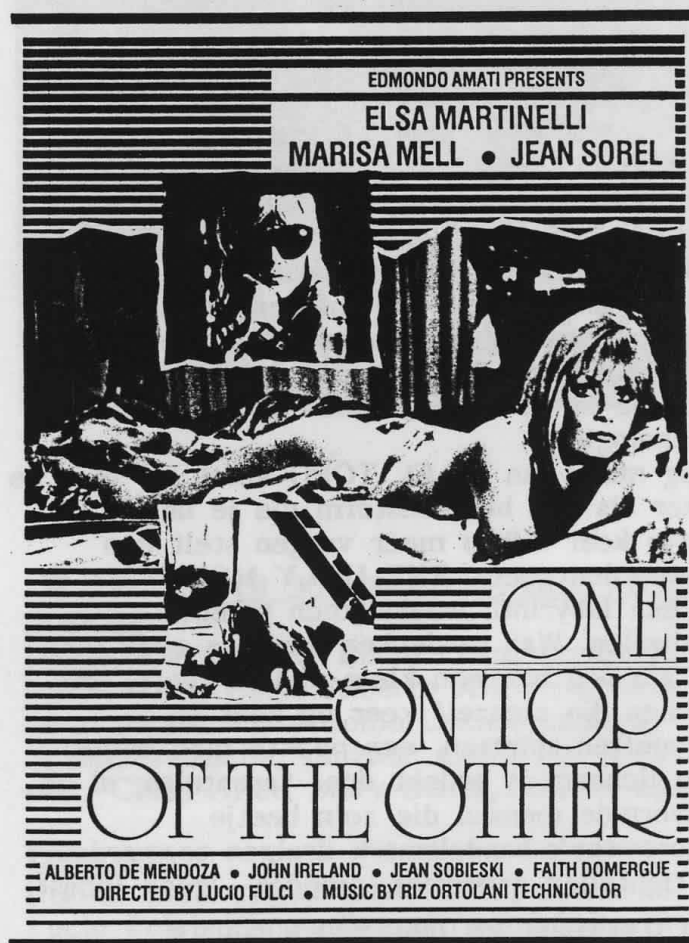
LUCIO FULCI: FROM RICHES TO RAGS?

(OUDERDOM KOMT MET GEBREKEN)

Het begin van de jaren 70 was zonder twijfel de heyday van de giallo. Spanje en (vooral) Italië produceerden een schier eindeloze reeks bloederige thrillers, die niet alleen inhoudelijk op een bekend thema voortborduurden (er worden moorden gepleegd en er zijn meerdere verdachten die zich vreemd gedragen), maar ook qua titel een bepaalde trend volgden.

Mario Bava schiep met het sfeervolle, zwart-witte LA RAGAZZA CHE SAPEVA TROPPO/THE EVIL EYE (1962) het prototype voor de giallo. Het zou echter tot 1969 duren totdat een jonge, talentvolle Italiaan dit subgenre een heus wereldsucces zou schenken. Het betreft hier natuurlijk Dario Argento, wiens "Animal trilogy" de giallo van vers artistiek bloed en commercieel succes voorzag. Er is uiteraard geen voor de hand liggende plek denkbaar dan Italië, bakermat van de exploitatiefilm, om het succes van die film uit 1969, L'UCCELLO DALLE PIUME DI CRISTALLO/THE BIRD WITH THE CRYSTAL PLUMAGE, uit te melken.

Gevolg was dat films met overdreven mystieke titels, zoals CINQUE BAMBOLE PER LA LUNA D'AGOSTO/FIVE DOLLS FOR AN AUGUST MOON (1970, waarschijnlijk Mario Bava's slechtste film) en LA CORTA NOTTE DELLE BAMBOLE DI VETRO/THE SHORT NIGHT OF THE GLASS DOLLS (1972, Aldo Lado's beste) bijzonder "in" waren. Lucio Fulci's UNA LUCERTOLA CON LA PELLE DI DONNA/ A LIZARD IN A WOMAN'S SKIN (1971) en NON SI SEVIZIA UN PAPERINO/ DON'T TORTURE A DUCKLING (1972) slóten dan ook perfect aan bij de modieuze titels van de dozijnen giallos die destijds aan de lopende band werden uitgebracht. Voordat Fulci echter zijn duit in het zakje deed met die twee films, had hij zich al ruimschoots geroerd in de wondere wereld der Italiaanse cinema.

Na zo'n 20 films te hebben geregisseerd, zag 1969 het levenslicht van Lucio Fulci's eerste thriller. UNA SULL' ALTRA/ONE ON TOP OF THE OTHER/PERVERSION STORY toont duidelijk de manco's die het gevolg waren van de geringe vertrouwdheid die Fulci op het gebied van de giallo bezat.

George Demurrier (Jean Sorel) is een jonge dokter, die zich geregeld in het nieuws begeeft door het verspreiden van sensatieverhalen over zijn in San Francisco gelegen

privékliniek. Zijn vrouw Susan (Marisa Mell) leidt een saal leven, onderbroken door woedeuitbarstingen en astmaaanvallen. Wanneer George op een avond vreemdgaat, overlijdt Susan thuis aan een aanval. George strijkt een gigantisch bedrag op door haar levensverzekering.

Een tijdje later ontmoet hij de striptease-danseres Monica die opvallend sterk op Susan lijkt. Hij is echter niet van zijn stuk gebracht en duikt met haar het bed in. Zijn (betaalde) avontuurtje met de danseres duurt echter niet lang. George wordt namelijk in hechtenis genomen als blijkt dat er sporen van gif in Susan's lichaam zijn aangetroffen. Hij wordt van moord beschuldigd en ter dood veroordeeld.

Wachtend op de gaskamer in San Quentin, komt George's broer Henry langs en vertelt dat alles een complot is. Susan leeft nog (zij had zich vermomd als Monica!) en zit in Parijs, wachtend op Henry, haar minnaar. Dan steekt een oude aanbidder van Susan een stokje voor het perfect uitgevoerde plan...

Niet alleen is het verhaal bijzonder onwaarschijnlijk, het starre tempo doet de film vastlopen in quasi-dramatisch touwtrekken en Elsa Martinelli's rol als Jane, de minnares van George, is ronduit irritant. Het interessantste gedeelte begint helaas pas een half uur voor het einde, wanneer George in de gaskamer zit en er vertwijfelde pogingen worden ondernomen om hem te redden. Fulci past dan enkele leuke chronologische foefjes toe, die goed werken, maar kijkers die voor die tijd hebben afgehaakt kan men dit moeilijk kwalijk nemen.

De opgefokte jazznummers van Riz Ortolani werken storend en de karakters zijn te afstandelijk, waardoor de vlakheid van het geheel nog eens extra wordt onderstreept. Ulloa's fotografie zou trouwens niet misstaan in een toeristisch filmpje over San Francisco.

Fulci gebruikt het thema van intriges binnen de familiale omstandigheden om de complexiteit van het verhaaltje op te voeren, en het moet gezegd worden dat de dubbele bodems op het sexuele vlak in deze film zeker werken. Hij zou dit in UNA LUCERTOLA echter veel overtuigender brengen.

Het bescheiden succes van UNA SULL' ALTRA was vooral te danken aan de vele naaktscènes, die destijds nog commercieel succes garandeerden. Dit soort films zijn zoals bekend aangewezen op de aantrekkelijkheid van de actrices, en wat dat betreft deed Fulci een goede keus door Marisa Mell te casten.

Marisa Mell: "Bava style" (DIABOLIK)... en "Fulci style" (UNA SULL' ALTRA).

De ironie wil dat Mell's tegenspelers, Sorel en Martinelli, aanvankelijk in Mario Bava's DIABOLIK (1968) zouden spelen. Dat ging niet door, aangezien producent Dino De Laurentiis koos voor een meer overtuigende femme fatale... Marisa Mell. DIABOLIK werd een overweldigend succes in Italië, waarna de snuggere Amati de aantrekkingskracht van Mell verdienstelijk gebruikte in het aanzienlijk goedkopere UN SULL' ALTRA (DIABOLIK was gedraaid met het grootste budget dat Bava ooit ter beschikking kreeg).

UNA LUCERTOLA CON LA PELLE DI DONNA is gesitueerd in het aristocratische milieu van Londen. Carroll Hammond (Florinda Bolkan), dochter van een vooraanstaande politicus Edmond Brighton, heeft verwarrende en geweldadige dromen. Hierin vrijt ze met de buurvrouw van lichte zeden, Julia Dura, om haar vervolgens te vermoorden. Ter opheldering bezoekt ze haar psychiater, die haar een sluitende verklaring geeft: "she represents degradation (...) but at the same time her freedom excites your curiosity".

Wanneer Julia Dura op een ochtend vermoord wordt aangetroffen, is Carroll uiteraard overstuurd. De moord blijkt volgens een inspecteur van Scotland Yard te zijn gepleegd door iemand uit de aangrenzende appartementen en de fatale steken zijn toegebracht met Carroll's briefopener, die haar vingerafdrucken bevat. Na haar arrestatie wordt ze overgebracht naar een sanatorium, alwaar een hippie inbreekt en probeert haar te vermoorden.

Ondertussen wordt de zaak steeds gecompliceerder. De inspecteur ontdekt dat Carroll's echtgenoot Frank (Jean Sorel) geruime tijd overspel pleegt en iemand probeert de familie te chanteren. Wanneer Carroll in het geheim een afspraak maakt met iemand die informatie voor haar heeft, zet ze haar leven op het spel. De afspraak in een reusachtige kerk leidt tot een wilde achtervolging door de verlaten gangen en zalen, waarna het de hippie opnieuw niet lukt om Carroll te doden.

Aangezien de film weinig aktiescenes kent, zijn dit makkelijk de meest opwindende momenten: de fraaie decors gecombineerd met een zeer spannende achtervolging (inclusief "bat attack", voor de kenners een Italiaanse specialiteit) vormen het hoogtepunt van de film. Aan alles lijkt plotseling een simpel einde te komen. De daders van de aanslagen worden opgepakt en Edmond Brighton pleegt zelfmoord, een bekentenis achterlatend. Maar de inspecteur voorkomt een anticlimax; hij heeft nog een verrassing in petto.

Fulci experimenteerde er op los met UNA LUCERTOLA. Er zijn opmerkelijke hallucinante momenten te beleven, gefotografeerd door Luigi Kuveiller, dezelfde man die onder andere Argento's PROFONDO ROSSO van zijn rode glans voorzag. De titel reflecteert de acid trip van de hippies, die aanwezig waren bij de moord op Julia Dura, maar het tafereel duidelijk op een andere manier interpreterden.

Een vleugje psychologie wordt vrij "tongue in cheek" in het strak geschreven verhaal verwerkt, hetgeen de film een positieve, pretentieloze sfeer geeft. Bovendien wordt de aandacht constant vast gehouden doordat de kijker onophoudelijk op het verkeerde been wordt gezet. De manier waarop Carroll's droom afwisselend wordt afgeschilderd als leitmotiv, alibi en onzin is fascinerend. Op deze wijze dwingt Fulci het publiek de film telkens vanuit een ander perspectief te bekijken.

Fulci had duidelijk geleerd van de fouten van UNA SULL' ALTRA; de karakters zijn ditmaal niet van triplex vervaardigd en het verhaal is een stuk doordachter. Over het algemeen valt UNA LUCERTOLA te classificeren als een onderhoudende film, die overigens hier en daar nog enkele geweldadige uitstapjes kent. Een van die uitstapjes, waarbij enkele honden met opengesneden magen voorkwamen, deed Fulci bijna wegens dierenmishandeling in de gevangenis belanden, totdat effects designer Carlo Rambaldi de jury met behulp van enkele props wist te overtuigen dat het hier om een special effect handelde.

Fulci was nu in de winning mood gekomen en zijn volgende film zou de vorm waarin hij verkeerde nog overtuigender illustreren. In NON SI SEVIZIA UN PAPERINO neemt Fulci ons mee naar het Italiaanse bergdorpje Accendurra. Gedurende de openingstitels zien we opnamen van het woeste gebied, doorkruisd met moderne snelwegen. Op een van de heuvels ontrolt zich een sinister tafereel: een verwilderde vrouw graaft met haar handen het geraamte van een kindje op.

Even later pesten drie jongetjes Guiseppa, de dorpsgek. "I'll kill you!", roept hij hen na. De volgende dag wordt een van de bengels, Bruno, vermist. De ouders wordt telefonisch medegedeeld dat ze hun zoon voor een (absurd hoog) bedrag kunnen terugkrijgen. Guiseppa wordt opgepakt en geeft toe gebeld te hebben. Als Bruno's lijk wordt gevonden, is Guiseppa een volkstri bunaal nabij, maar hij houdt vol geen moordenaar te zijn.

R WARNING
 Certain scenes make this unsuitable
 viewing for persons under the age of 18.

Running time
 100 mins. approx. Colour

LEZARD

IN A WOMAN'S SKIN

starring STANLEY BAKER FLORINDA BOLKAN
 JEAN SOREL and ANITA STRINBERG
 and with LEO GENN
 directed by LUCIO FULCI
 and with music by ENNIO MORRICONE
 (Chariots of Fire)

In een kort tijdsbestek worden ook de andere twee jongetjes vermoord. De ouders van Michele, de laatste van de drie slachtoffers, verhuren een kamer aan Patricia (Barbara Bouchet), een rijkeluisdochter die aldaar afkickt van een drugsverslaving. (In een opmerkelijke scene, een confrontatie tussen de naakte Patricia en de schuchtere Michele, speelt Fulci op intrigerende wijze in op sexuele fantasieën in de pre-puberteit.) Al snel wordt zij verdacht, want ze vertoont vreemd gedrag als gevolg van tijdelijke inzinkingen. De argwaan van de dorpeelingen keert zich echter vooral tegen Martiara (Florinda Bolkan), een heks die zich sinds de moorden in de bergen verborgen houdt.

De moeder van de lokale priester (Marc Porel) stelt de politie op de hoogte van Martiara's verblijfplaats, waar sporen van zwarte magie worden aangetroffen. Martiara wordt gevonden en bekent de jongens vermoord te hebben (Bolkan speelt de totaal geflippte heks zo overtuigend, dat je je bijna dingen gaat afvragen). Omdat ze dit volgens eigen zeggen met magische krachten heeft bereikt, laat de politie haar vrij. Martiara dwaalt doelloos door Accendurra, overal haat en verwerping aantreffend. Op het kerkhof wordt ze door enkele dorpsbewoners in het nauw gedreven, vervolgens mishandeld en verminkt. Zwaar gewond strompelt ze naar de snelweg. Op de scheidingslijn van moderne wereld en bijgeloof blaast ze haar laatste adem uit.

Een schokkende en ontroerende scene, die aan kracht wint wanneer wederom een jongetje wordt vermoord - Martiara was onschuldig. De politie heeft geen vat op de alom heersende verwarring en weet niet meer wat te doen.

Verslaggever Martelli (Tomas Milian) die de zaak nauwkeurig onderzoekt, komt er samen met Patricia achter dat een doofstom meisje de sleutel tot de identiteit van de moordenaar in handen heeft. De moordenaar beseft dit en poogt haar uit de weg te ruimen maar Martelli weet dit te voorkomen, waarna de moordenaar in de geweldadige climax zijn tragische motief blootgeeft.

Helaas maakt het feit, dat de killer nauwelijks een rol speelt voordat hij ontmaskerd wordt, de climax vrij onbevredigend (vergelijkbaar met Argento's *IL GATTO A NOVE CODE* (1970)). Jammer, want *NON SI SERVIZIA UN PAPERINO* is een boeiende thriller, die net als *UNA LUCERTOLA* de aandacht tot de laatste seconde vasthoudt. Er wordt voor de verandering goed geacteerd en Sergio D'Offizi's fotografie is bijzonder sfeervol. Resumerend is *NON SI SERVIZIA* één van Fulci's beste en meest genietbare films en een hoogtepunt van de giallo in de vroege zeventiger jaren.

Vervolgens hield Fulci zich tot 1979 bezig met een potpourri van genres, van westerns tot humor en horror. De meest opmerkelijke film uit die periode was *SETTE NOTTE IN NERO/THE PSYCHIC* (1977), een thriller vol mysterieuze verhandelingen. De geweldscenes wisten producent Fabrizio De Angelis te overtuigen om Fulci aan te trekken voor het maken van een *DAWN OF THE DEAD* rip-off. Het onvergetelijke *ZOMBI 2* was het resultaat. *ZOMBI 2* werd een enorm succes, waarna de weg open lag naar een serie abattoirpoëzie-klassiekers, waarop ik hier uiteraard niet verder hoef in te gaan.

Na een naam en reputatie als "king of gore" te hebben gemaakt, viel good old Fulci in een zwart gat. Middels enkele teleurstellende werkjes liet hij af en toe wat van zich horen, ondertussen worstelend met zijn slechte gezondheid. (Het pikante aan deze situatie is dat hij vooral last had van zijn maag en ingewanden, precies datgene waarmee hij onvoorbereide bioscoopgangers nachten van ongerief bezorgde.)

Maar Fulci zou Fulci niet zijn als hij het toch niet nog eens probeerde. Zo besloot hij van 1988 een bijzonder actief jaartje te maken, door maar liefst vier films af te leveren. Het lang verwachte *ZOMBI 3* werd een teleurstelling, mede doordat Bruno Mattei de film grotendeels regisseerde toen Lucio's gezondheid het weer eens liet afweten. Na te zijn hersteld, werd *QUANDO ALICE RUPPE LO SPECCHIO/TOUCH OF DEATH* gedraaid.

QUANDO begint zeer curieus. We zien de weldoervoede Lester Person een stuk vlees bereiden en opeten. Vervolgens toont de dwalende camera ons een lijk in de kelder. Onder het genot van een stukje klassieke muziek start Lester zijn kettingzaag en ontdoet het lijk van zijn ledematen. De stemming zit er goed in; vrolijk voert hij de resten aan zijn varkens.

Onze vriend beperkt zijn activiteiten niet tot carnale excessen, hij is tevens een verwoed gokker en komt aan geld door welvoorziene dames naar de andere wereld te helpen en hun fortuin in beslag te nemen.

Dat hij hierbij af en toe overmatig grof te werk gaat is het gevolg van zijn ontdekking dat zijn schaduw is verdwenen. Vanaf dat moment is hij namelijk niet meer dezelfde.

TOUCH OF DEATH

Dus wanneer een van zijn slachtoffers moet kotsen van de vele wijn die ze drinkt, ontsteekt Lester in razernij en moet het special effects team overuren maken. (De slachtpartij is onvoorstelbaar goor maar mist de overtuigingskracht van Gino de Rossi's betere werk.)

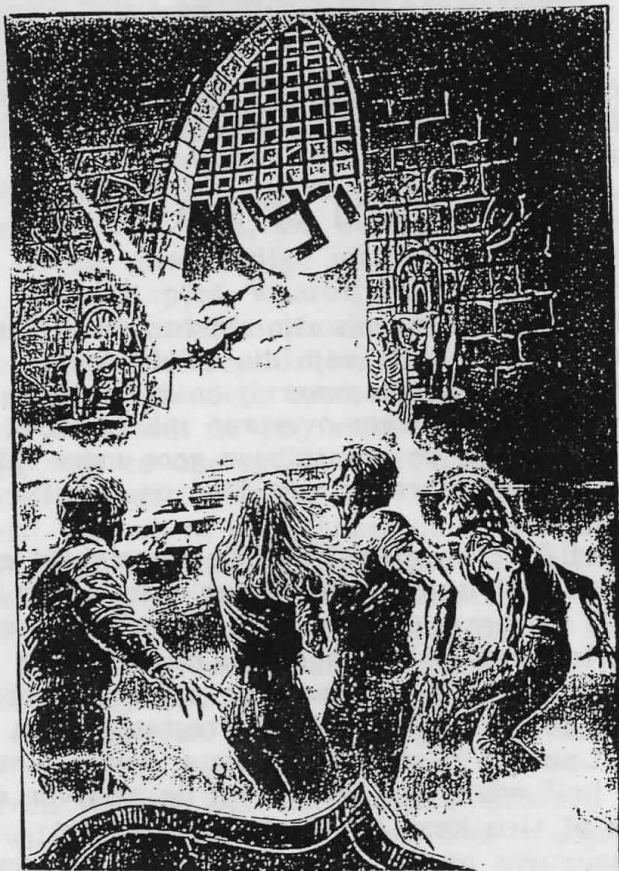
Het lijkt erop alsof Fulci de smerigheid en andere activiteiten van Lester met humor in beeld wil brengen, maar het geheel is absoluut niet lachwekkend te noemen. Een zwerver probeert Lester te chanteren nadat hij getuige was van het dumpen van de restanten van één van Lester's slachtoffers. Lester houdt niet van half werk, dus besluit hij de zwerver een stuk of tien keer te overrijden. Na zijn signalement op TV te hebben gezien, ontdoet hij zich van snor en baard, om ongestoord verder te kunnen feesten. De banaliteiten volgen elkaar in hoog tempo op (hier en daar werken de slechte grappen wel, maar dan op het maag-darm kanaal).

De scene waarin hij met zijn auto wordt aangehouden door de politie, terwijl er zich naast hem een dode zangeres bevindt, is wel het toppunt van knulligheid. Het wordt onze held steeds heter onder de voeten, dus besluit hij een coupe soleil te nemen en een bril van een bekend merk aan te schaffen. Dit werpt vruchten af, want in no time heeft hij weer een rijke dame versierd. Haar lelijke bovenlip

brengt hem evenwel danig in de war. Op het moment dat hij met de notenkraaker chirurgisch wil ingrijpen, haalt ze echter een pistool tevoorschijn en schiet! (Ik moet zeggen dat dit in tegenstelling tot de rest van de film absoluut onvoorspelbaar was.) Na een korte toespraak tot zijn weergekeerde schaduw zakt Lester ineen en bezwijkt. Dat deze flauwekul met alle splatter intact op de Italiaanse TV werd uitgezonden, is nog een grotere grap dan de film zelf. Gelukkig had Lucio door dat hij humor beter aan vaklui kan overlaten, want zijn volgende film I FANTASMI DI SODOMA/ THE GHOSTS OF SODOM was in ieder geval een stuk serieuzer.

De film start met een orgie, gehouden door een aantal SS-officieren. Tussendoor zien we authentieke beelden van opstijgende geallieerde vliegtuigen. Het bombardement dat een einde moet brengen aan de bespottelijk in beeld gebrachte activiteiten (heftig gecopuleer met de kleren aan) beperkt zich wegens budgetaire redenen tot de lichtflits van een astronaut of dergelijk vuurwerk.

Meteen springen we over naar het heden. Een stel van vakantie terugkerende jongeren verdwalen en komen terecht bij een verlaten, huis. Uiteraard is dit hetzelfde huis waar de losbandige activiteiten plaatsvonden en het ziet er nog steeds fraai en gemeubileerd uit (een astronaut richt natuurlijk niet veel schade aan).

GHOSTS OF SODOM

Het huis biedt nog genoeg mogelijkheden voor het houden van decadente uitpattingen en de zes vakantiegangers zetten het meteen maar op een zuipen. De oude bewoners zijn zoals het echte moffen betaamt volhouders en keren weer terug om ons te vergasten op een staaltje onvervalste Duitse erotiek (over het algemeen net zo opwindend als het zicht van een Duitser die zich tegoed doet aan "kalte Biersuppe"). Het gebied rond het huis lijkt

DEMONIA

eveneens in een soort "timewarp" terecht te zijn gekomen en de ellende wordt compleet als het huis zichzelf hermetisch afsluit van de buitenwereld. Op een gegeven moment vinden de nazi's het welletjes en besluiten de in paniek geraakte jongeren te belegeren.

Wanneer ze de grote zaal binnenstormen, gaat de astronaut weer af. Even later worden de helden wakker op een grasveld voor een ruïne.

De film biedt een redelijk verzorgde indruk (op de lichteffecten na), maar ik kan hem moeilijk aanraden. Het tempo ligt veel te laag en het acteerwerk zou niet misstaan in een aflevering van Bassie en Adriaan. Fulci had de smaak echter te pakken en knalde in hetzelfde jaar DEMONIA eruit.

Sicilië 1486. Een stel nonnen worden in een kerk bijeengejaagd, aan kruizen opgehangen en vastgespijkerd. Toronto 1990. Tijdens een seance ziet een van de deelnemers de bloedige taferelen van de kruisiging en valt flauw.

Ondanks die voorbode besluit ze deel te nemen aan archeologisch werk op Sicilië, georganiseerd door professor Evans. Een schipper (Al Cliver, Italian sleaze veteran supremo) vertelt haar de lugubere geschiedenis over de ruïne die ze onderzoeken. Wanneer Liza even later door de ruïne wandelt, forceert ze een doorgang naar een crypte, gedecoreerd met de geraamten van de nonnen.

Zelfs een blinde ziet het onheil dat vanaf dat moment gaat plaatsvinden mijlenver aankomen. Mr. Cliver (na al die jaren nog geen spat veranderd, hij bezit nog steeds de acteer capaciteiten van een pizza calzone) is het eerste slachtoffer en wordt doorboord met een speer.

Twee bezopen archeologen zijn daarna aan de beurt en vallen te pletter op een bed van spiezen. In de haven wordt Cliver opgedregd op een manier die sterk doet vermoeden dat

Fulci (die hier ook nog een rolletje als inspecteur speelt) AMSTERDAMNED heeft gezien.

Een mysterieuze dame vertelt Liza de geschiedenis van de nonnen, waaruit blijkt dat ze zeker geen onschuldige lieverdjes waren. Vervolgens wordt ze verscheurd door haar katten (INFERNO lässt grüssen). De dorpsgek die ook als slager fungeert vult de bodycount aan: achtereenvolgens wordt zijn hals door een haak doorboord en zijn tong vastgespijkerd. Lucio laat er geen gras over groeien, maar de effecten zijn primitief en onovertuigend in de H.G. Lewis stijl.

Eindelijk ruikt Evans onraad, maar nu is het te laat om nog in te grijpen. Intussen wordt nog een archeoloog uiteengetrokken in een van de weinige overtuigende scènes. De dorpe-lingen gaan tenslotte achter non-in-spe Liza aan, die en passent Evans bijna uit de weg ruimt. Het einde is even voorspelbaar als de rest van de film en weliswaar dramatisch, maar dan op grond van de kwaliteit.

Het aanzien van deze zoveelste mislukking wordt zo langzamerhand een deprimerende bezigheid. Alleen de muziek en fotografie zijn van een acceptabel niveau, de rest is wrekelijk bedroevend. Het jaar hierop deed Fulci het wat rustiger aan en regisseerde twee TV-films, waar hij bijzonder tevreden over was. In 1990 keerde hij terug op overtuigende manier met VOCI DAL PROFONDO/VOICES FROM THE DEEP.

Prologo. Een vriend stel wordt gestoord door het gehuil van hun kind, waarop de man, Giorgio, het kind doodt. Het blijkt echter niet werkelijk te gebeuren, het is slechts een nachtmerrie van de vrouw.

La storia. Giorgio Mainardi ligt op bed in het ziekenhuis en sterft in een kotspartij van bloed. Zijn vrouw is zeer overstuurd, maar anderen lijken nogal koeltjes te reageren. Dan maken we kennis met Giorgio's dochter Rose (Karina Huff), die naar huis reist voor de begrafenis.

Verschillende mensen nemen afscheid bij Giorgio's kist. Ieder heeft zo zijn eigen herinneringen aan de tijd dat hij nog leefde - de rijke man had in ieder geval genoeg vijanden. Na enkele incidenten wordt het duidelijk dat de geest van Giorgio rondwaart, hopen op een mogelijkheid om zich te wreken op degene die hem vermoordde. Hiervoor zoekt zijn geest contact met Rose (in een onverwacht poëtische scene), die de schuldige zal moeten straffen.

Vermeldenswaardig is de nachtmerrie van één der verdachten, die overeenkomt met de scene

UN GATTO NEL CERVELLO

UN GATTO NEL CERVELLO

uit Bava's OPERAZIONE PAURA/KILL BABY KILL (1966), waarin Giacomo Rossi - Stuart zichzelf achtervolgt. Dat deze "remake" waarlijk overtuigt, mag gezien de voorgaande films van Fulci en de klasse van Bava's film als een heus compliment worden beschouwd. Er komen nog meer dromen voor in VOCI, waarbij elke droom de relatie tot Giorgio in een originele symboliek verbeeldt.

Ondanks enkele hiaten in het script is VOCI een (weliswaar trage, maar) zeer redelijke film geworden. Fotografie en muziek zijn gewoon goed en het is fijn dat weer eens van Fulci te kunnen zeggen. Hij heeft zich dit keer meer op sfeer dan bloed geconcentreerd en dit pakt verrassend goed uit. Het lijkt erop dat Fulci eindelijk realiseert dat de "gory times" van de begin jaren 80 toch echt voorbij zijn.

Bij de eindtitels wordt de film opgedragen aan onder andere Clive Barker, die Fulci eens opzocht toen deze bijna op sterven lag. Maar Fulci is zo te zien weer terug op het goede pad en het is te hopen dat recente missers als UN GATTO NEL CERVELLO/NIGHTMARE CONCERT (1990; die werd samengesteld uit materiaal van verscheidene hier besproken films) ons voorlopig bespaard blijven.

Concluderend mag niet het belang van Fulci's medewerkers onderschat worden. De eerste drie films die in dit artikel worden besproken, werden door Fulci samen met Roberto Gianviti geschreven. De goede man vierde zijn grootste successen, in commercieel en artistiek opzicht, in nauwe samenwerking met effecten specialist Gianetto de Rossi en scenarist Dardano Sacketti. Als er mensen zijn waaraan Fulci veel te danken heeft, dan zijn zij het wel.

Maar getuige VOCI heeft hij de moed in eigen kunnen nog niet opgegeven. Gelukkig maar - de Italiaanse horror zonder een plek voor Lucio Fulci is toch ondenkbaar?

Mike Lebbing

UNA SULL' ALTRA/ONE ON TOP OF THE OTHER

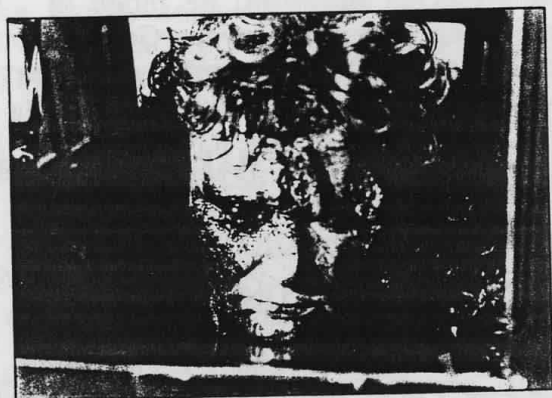
(Italië/Frankrijk/Engeland, 1969) regie: Lucio Fulci; scenario: Lucio Fulci, Roberto Gianviti; produktie: Edmondo Amati; camera: Alejandro Ulloa; montage: Ornella Micheli; muziek: Riz Ortolani; met: Jean Sorel, Elsa Martinelli, Marisa Mell, John Ireland.

UNA LUCERTOLA CON LA PELLE DI DONNA/A LIZARD IN A WOMAN'S SKIN
 (Italië/Frankrijk/Engeland, 1971) regie: Lucio Fulci; scenario: Lucio Fulci, Roberto Gianviti; produktie: Edmondo Amati; camera: Luigi Kuveiller; montage: Vincenzo Tomassi; muziek: Ennio Morricone; met: Stanley Baker, Florinda Bolkan, Jean Sorel, Leo Genn.

UNA LUCERTOLA werd in de USA uitgebracht als SCHIZOID.

NON SI SEVIZIA UN PAPERINO/DON'T TORTURE A DUCKLING
 (Italië, 1972) regie: Lucio Fulci; scenario: Lucio Fulci, Roberto Gianviti, Gianfranco Cleric; produktie: Renato Iaboni; camera: Sergio D'Offizi; montage: Ornella Micheli; muziek: Riz Ortonali; met: Florinda Bolkan, Barbara Bouchet, Marc Porel, Tomas Milian.

TOUCH OF DEATH: Lester Person freaks out!!!

QUANDO ALICE RUPPE LO SPECCHIO/TOUCH OF DEATH
 (Italië, 1988) regie en scenario: Lucio Fulci; produktie: Luigi Nannerini, Antonio Lucidi; camera: Silvano Tessicini; montage: Vincenzo Tomassi; FX: Pino Ferranti; muziek: Carlo Maria Cordio; met: Brett Halsey, Ria de Simone, Pier Luigi Conti.

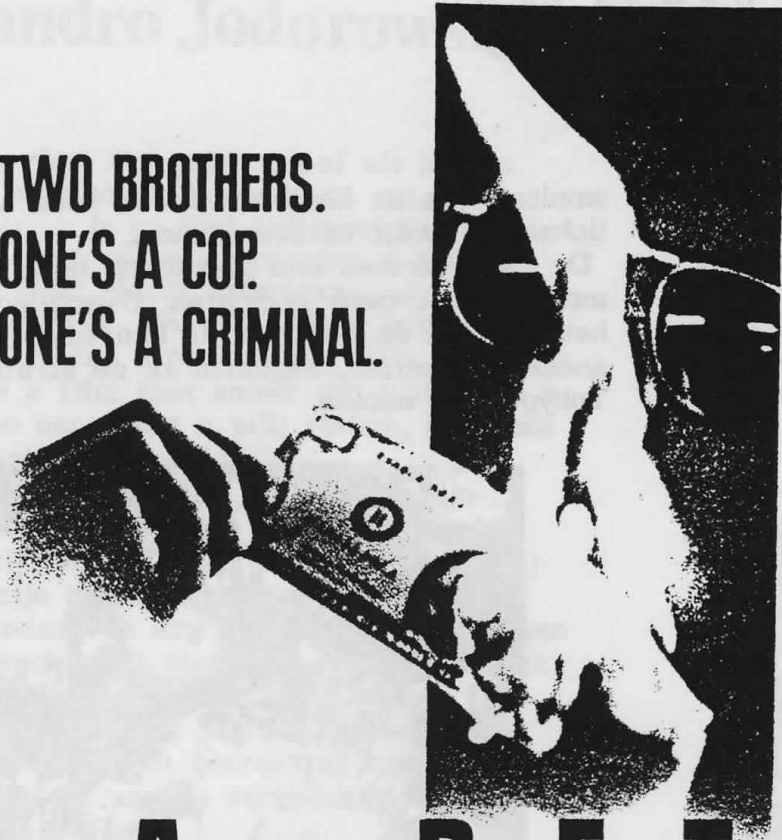
I FANTASMI DI SODOMA/THE GHOSTS OF SODOM
 (Italië, 1988) regie: Lucio Fulci; scenario: Lucio Fulci, Carlo Alberto Alfieri; produktie: Luigi Nannerini, Antonio Lucidi; camera: Silvano Tessicini; muziek: Carlo Maria Cordio; met: Claus Aliot, Mary Salier, Robert Egon.

DEMONIA
 (Italië, 1988) regie: Lucio Fulci; scenario: Lucio Fulci, Pietro Regnoli; produktie: Ettore Spagnuolo; camera: Luigi Ciccarese; FX: Franco Gianinni; muziek: Giovanni Christiani; met: Meg Register, Brett Halsey, Al Cliver.

VOCI DAL PROFONDO/VOICES FROM THE DEEP
 (Italië, 1990) regie: Lucio Fulci; scenario: Lucio Fulci, Pietro Regnoli; produktie: Luigi Nannerini, Antonio Lucidi; camera: Sandro Grossi; montage: Vincenzo Tomasso; FX: Pino Ferranti; muziek: Stelvio Cipriani; met: Duilio del Prete, Karina Huff, Pascal Persiano.

**TWO BROTHERS.
ONE'S A COP.
ONE'S A CRIMINAL.**

**THE LAW DIVIDED THEM.
BUT VIOLENCE FORCED
THEM TOGETHER...**

A B E T T E R

T O M O R R O W

18

ATLAS INTERNATIONAL Presents
A CINEMA CITY CO. LTD PRODUCTION "A BETTER TOMORROW"
Starring CHOW YUN FAT · TI LUNG · LESLIE CHEUNG · EMILY CHU · LEE CHI HUNG
Photography by WONG WING HUNG Music by JOSEPH KOO Stunt Director CYLON OR
Co-producer TSUI HARK Written and Directed by JOHN WOO

TETSUO

De film opent met beelden van een jonge metaal-fetisjist die over een verlaten fabrieksterrein loopt. In een ruimte stopt hij een stuk ijzer in een zelf toegebrachte wond in z'n dij. Kort daarna wordt hij het slachtoffer van een aanrijding terwijl de bestuurder doorrijdt. De volgende ochtend komt de bestuurder, een doorsnee kantoor-klerk (oftewel een zogenaamde "salaryman"), tijdens het scheren tot de ontdekking dat er een kleine metalen baardhaar uit z'n wang steekt... Het wordt er niet beter op wanneer hij op weg gaat naar z'n werk. Een gebilde vrouw op het plaatselijke metrostation begint te muteren in metaal en valt de klerk talloze malen aan. Na een wilde achtervolging lukt het hem uiteindelijk om haar uit te schakelen. Ook hij blijkt nu te zijn aangestast door het metalen virus en ontdekt een soort van schurft op z'n lichaam.

Als hij bij zijn vriendin logeert, heeft hij een nachtmerrie waarin hij wordt verkracht door een soort slangachtige, metalen dildo die is bevestigd aan het lichaam van z'n vriendin... Als hij wakker wordt komt hij vervolgens tot de constatering dat z'n lichaam langzaam maar zeker in metaal verandert. Als hij vervolgens de liefde probeert te bedrijven met z'n vriendin verandert z'n penis in een soort van enorme drillboor. Hij sluit zichzelf op om haar geen schade toe te brengen. Echter, na een soort van extase die de vriendin overleeft door een mes in z'n nek te steken, wordt ze toch nog het slachtoffer van zijn drillboor.

Ondertussen droomt de fetisjist van een metalen hemel. Hij herinnert zich tegelijkertijd het moment van de aanrijding en de reactie van de dokter, die een metaal-scherf in z'n hersenen ontdekte. Beide gedachten worden als constant teruggespoelde videobeelden vertoond. Realiserend dat hij de beschikking heeft over telepathische krachten, gaat hij over tot mentale terreur op de kantoor-klerk en zijn vriendin, die nadat ze in een bad met bloemen is gedumpt, weer tot leven komt. Ze wil wraak nemen op de klerk maar vergaat dan letterlijk tot stof waaruit de fetisjist oprijst. Hij belooft de klerk "een nieuwe wereld van metaal" maar die vlucht in ontzetting. Als resultaat van het daarop volgende gevecht tussen beide, komt elk stuk metaal in het huis tot leven en verandert in een bizar soort van organische levensvorm dat alles op hun weg tegenkomt verslindt inclusief een kat.

De nu fysieke aanval van de fetisjist wordt onderbroken wanneer op straat een zwerver op hem afkomt en hem begint af te tuigen met een metalen stang. Uiteindelijk wordt de fetisjist toch nog geconfronteerd met de ongelukkige, lijdende klerk die zich in een verlaten fabriekscomplex probeert schuil te houden. Beiden bestaan nu uit meer metaal dan vlees. De fetisjist, wiens haat is overgegaan in liefde, legt uit dat hij moet samen-

smelten met de klerk om zo de roest die z'n lichaam aantast te overwinnen.

De twee vormen een gigantisch metalen monster met twee gezichten. Overtuigd van het feit dat de hele wereld kan worden veranderd in metaal, beginnen ze de straten van Tokyo in te nemen.

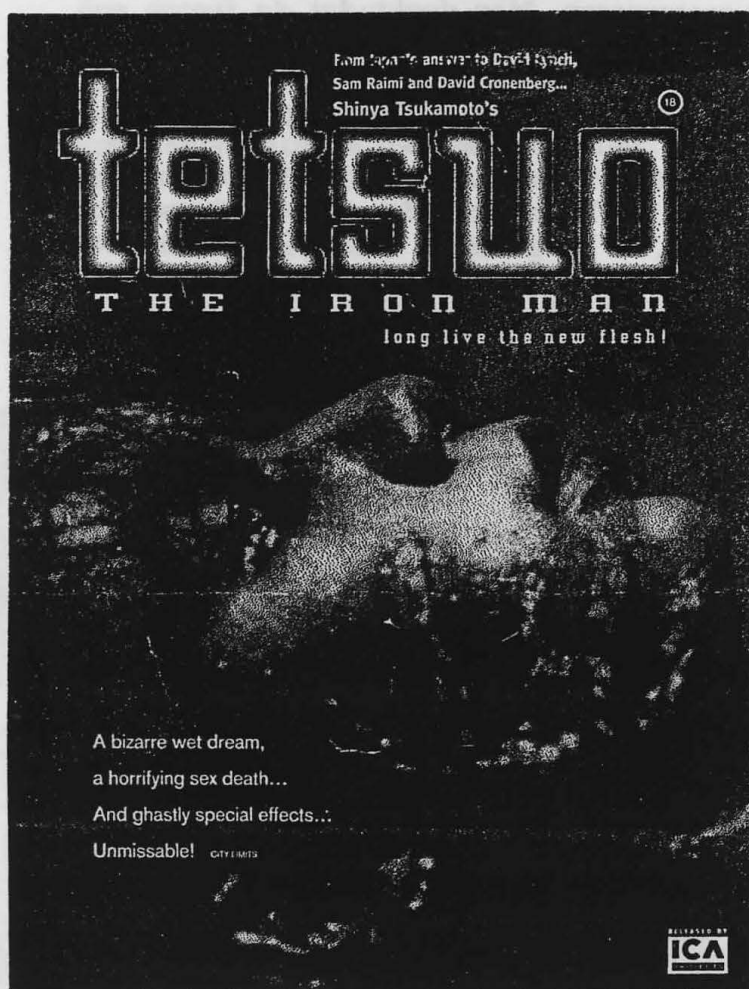

TETSUO is een met niets vergelijkbare film-trip. Tsukamoto (geboren in 1960) is duidelijk beïnvloed door de Japanse GODZILLA - TOHO monsterfilms, Manga (strips) en de eigentijdse videospelletjes. De mix die hieruit is ontstaan (een extremistische zwart-wit film, totaal onafhankelijk gemaakt) kan zonder enige twijfel uniek worden genoemd en zou ergens geplaatst kunnen worden tussen Sam Raimi's EVIL DEAD en David Lynch's ERASERHEAD of THE GRANDMOTHER. Maar van een verhaal in de traditionele zin van het woord is bijna geen sprake (het hierboven beschreven overzicht is misleidend samenhangend!); het is meer een onafgebroken, langdurig en vrijvorm gegeven explosie van wrede, schokkende en perverse beelden. Ook zijn er vluchtige sporen van anti-bourgeoisie satire in de vorm van de karikatuur van de burgerlijke salaryman. Maar de film als geheel speelt meer als een soort van visuele soundtrack voor een bijzonder zwaar gestoorde thrash-metal LP.

Na de Fine Arts Department van de Nihon University te zijn doorlopen, werkte Tsukamoto enige jaren voor een reclamebureau. Na z'n ontslag richt hij de kleinschalige "Kaiju Theatre Club" op (Kaiju betekent zeemonster), waar hij enkele korte films draait op Super-8. TETSUO werd z'n eerste 16mm film en door het succes dat hij met deze film in Japan boekte (de film draaide in eerste instantie voornamelijk in het undergroundcircuit maar stootte al gauw door naar het bioscoopcircuit), kreeg hij talloze aanbiedingen van grote studio's waarvan hij alleen de regie voor de sprookjesfilm HIRUKO THE GOBLIN accepteerde.

Tetsuo is een soort van "live-action video-game" dat eerder de nadruk legt op lichamelijke functies en fysieke pijn dan op high-tech trucage. Tsukamoto begon hieral mee met z'n

korte super 8 films FUTSU-SIZE NO KAIJIN aka THE PHANTOM OF REGULAR SIZE (1986) en de prijswinnende DENCHU-KOZO NO BOKEN aka ADVENTURES OF DENCHU-KOZO (1987); anarchistische fantasieën die de grenzen tussen het organische en niet-organische laten wegvallen. TETSUO gaat echter veel verder dan z'n voorgangers, wat betreft de te bevatten voorstellingen en z'n levendige, maar zeer schokkende effecten. Het sugge reert dat mentale en fysieke agressie lichamelijk kan worden uitgedrukt door het veranderen van vlees in metaal. De scene van de confrontatie tussen de onbekende op het metrostation in het begin van de film wordt een veelzeggende overdrijving van de dagelijkse irritatie en vijandigheid, net zoals later het beeld van een fallus zo gigantisch groot als een drillboor, de intriges uitdrukt van lust en andere driften veroorzaakt door de coitus.

Duidelijk genoeg kan men invloeden ontdekken uit de Westerse splatterfilms (David Cronenberg!) en Katsuhiro Otomo's AKIRA (waarin trouwens een van de hoofdpersonen Tetsuo heet die door pure wilskracht een organisch metalen arm vormt). Maar Tsukamoto heeft zoals gezegd geen behoefte aan de bekende melodramatische en orthodoxe structuren, en maakt geen onderscheid tussen realiteit en fantasie, strooit volop met "flashbacks" en "flashforwards" en maakt sporadisch gebruik van een duidelijke verhaallijn.

Naar aanleiding van de credits wordt duidelijk dat Tsukamoto TETSUO vrijwel alleen heeft gemaakt. Hij regisseerde, produceerde, schreef, fotografeerde, belichtte en ontworpen de film, als wel de special effects en speelde de rol als de fetisjist. Het handjevol

medewerkers vond hij in de wat kleinere theaters en de underground rockscene (hoofdrolspeler Tomoroh Taguchi is zanger bij de band Bachikaburi en de film wordt nadrukkelijk begeleid door keiharde industriële "rock"). Desalniettemin is TETSUO een one-man show. De titel, trouwens, is een woordspeling: "Tetsuo" is een gebruikelijke Japanse naam maar Tsukamoto heeft ervoor gekozen om het met 2 kanji te schrijven zodat er nu letterlijk vertaald "ijzeren" en "man" staat.

Intussen is de onvermijdelijke sequel uitgebracht onder de naam TETSUO 2: THE BODY HAMMER, die onder andere op het laatste Weekend Of Terror festival in Amsterdam te zien was. Meer daarover in een later nummer.

Michael Kopijn

TETSUO

(Japan, 1989) regie, scenario, montage en produktie: Shinya Tsukamoto; fotografie: Shinya Tsukamoto, Kei Fujiwara; muziek: Chu Ishikawa; met: Tomoroh Taguchi, Kei Fujiwara, Nobu Kanaoka, Shinya Tsukamoto, Naomasa Musaka, Renji Ishibashi.

(advertentie)

IMAGINATOR No7

OUT NOW!

The magazine of Horror, SF, Fantasy and Oriental Action Movies returns:

INTERVIEWS WITH

DARIO ARGENTO

RICHARD STANLEY

WHO TALKS ABOUT HIS NEW FILM 'DUST DEVIL'

JOHN WOO

DIRECTOR OF 'THE KILLER'

PLUS

Chats with **JOAN COLLINS**, kung fu star **YUKARI OSHIMA**, a **MASSIVE** Oriental movies section and more!

Available from all good specialist shops and via mail order from:
KEN MILLER, UNIT 1, HAWK HOUSE, PEREGRINE PARK, GOMM ROAD, HIGH WYCOMBE, BUCKS, HP13 7DL for £1.95 plus 25p P & P.

Pupi Avati's LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO

(De wereld als infernaal mechanisme)

Guiseppe "Pupi" Avati, geboren in 1938 te Bologna, maakt zoals de meeste Italiaanse cineasten films in verschillende genres. Avati heeft in het horrorgenre een bescheiden naam opgebouwd. Zijn eerste film was THOMAS... GLI INDEMONIATI (1969), maar bekender is ZEDER (1983), dat zelfs in de U.S.A. werd uitgebracht en geldt als zijn meest geziene film in de kringen van horrorfans. Het intrigerende verhaal over zones waarin men kan terugkeren uit de dood wordt door Avati met een zeer creepy sausje opgediend, al moet worden gezegd dat de mysterieuze alchemist/filosoof Fulcanelli die Avati inspireerde, in Michele Soavi's LA CHIESA/THE CHURCH (1989) beter wordt "behandeld".

Degenen die ZEDER waarderen om zijn luguberheid, doen er goed aan om LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO eens aan een onderzoek te onderwerpen. LA CASA (gemaakt met een zeer bescheiden budget) was de eerste film die Avati door zijn net opgerichte produktiemaatschappij, AMA Film, liet produceren. Zoals vele andere regisseurs in Italië heeft Avati sterke banden met familie en vrienden, die diens gevolg aan de film meewerken. Broer Antonio produceert (met Gianni Minervini) en werkt mee aan de scripts. Gianni Cavina, Bob Tonelli, Lino Capolocchi behoren min of meer tot Avati's vaste cast.

Een terugkerend thema in Avati's films is zijn grote liefde voor de jazz; voor zijn filmcarrière was hij een verdienstelijk jazzmusicus. Dat inspireerde hem tot enkele jazzfilms zoals JAZZ BAND (1978), DANCING PARADISE (1982) en meest recent BIX (1990). Maar Avati koestert ook een grote liefde voor de film in het algemeen (met zijn hommage CINEMA!!! (1979) onderstreepte hij dat nog eens). Het maakt hem niet uit wat voor genre hij behandelt, maar als hij een film maakt, doet hij dat met hart en ziel. Dit heeft tot gevolg dat films als LA CASA en ZEDER een verfrissende, originele kijk op het genre tentoonspreiden. In de woorden van Avati zelf: "Wat me het meest bevalt, is het slagen in angst aanjagen, de kijker terroriseren dankzij totaal onwaarschijnlijke gebeurtenissen en situaties. Het gevaar komt niet voort uit normale moordenaars maar uit onbetwifelbaar absurde hypotheses".

LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO/THE HOUSE WITH THE LAUGHING WINDOWS (Grand Prix de la Critique, Festival de Paris du Film Fantastique 1979) is zonder meer één van de meest sinistere films die ik ooit gezien heb. De film is niet alleen buitengewoon beklemmend, Avati voelt tevens precies aan hoe emoties op te roepen die het horrorpubliek denkt te zijn verloren nadat talloze splatterfilms het netvlies hebben geteisterd. De overtuigingskracht van geweldadige scenes komt vaak voort uit het contrast dat zulke scenes creëren met de rest van de film. Avati

heeft dit welhaast tot een van zijn handelsmerken verheven. LA CASA valt nauwelijks een bloede rige film te noemen, maar wanneer moord zijn intrede doet komt dit uitermate schokkend over; de impact van die momenten is enorm.

Het begin van de film is intens en overdonderend. Amadeo Tomassi's diabolische muziek zet de toon voor pure huivering en we zien hoe (in slow-motion, close up en geel belicht) iemand met een mes meerdere malen gestoken wordt, terwijl de voice-over op obsessieve wijze een schilderij beschrijft. Stefano (Lino Capolicchio) arriveert in een dorpje, waar hij is uitgenodigd om een fresco te restaureren. Men denkt dat de fresco een goed middel is om een toeristische trekpleister te worden, aangezien de schilder ervan, Legnani, een boeiend figuur was - hij pleegde zelfmoord na een keur aan bizarre schilderijen te hebben vervaardigd. Wanneer Stefano de kerk betreedt waar de fresco is ontdekt, is hij duidelijk onder de indruk. De fresco toont een man die met messen wordt bewerkt.

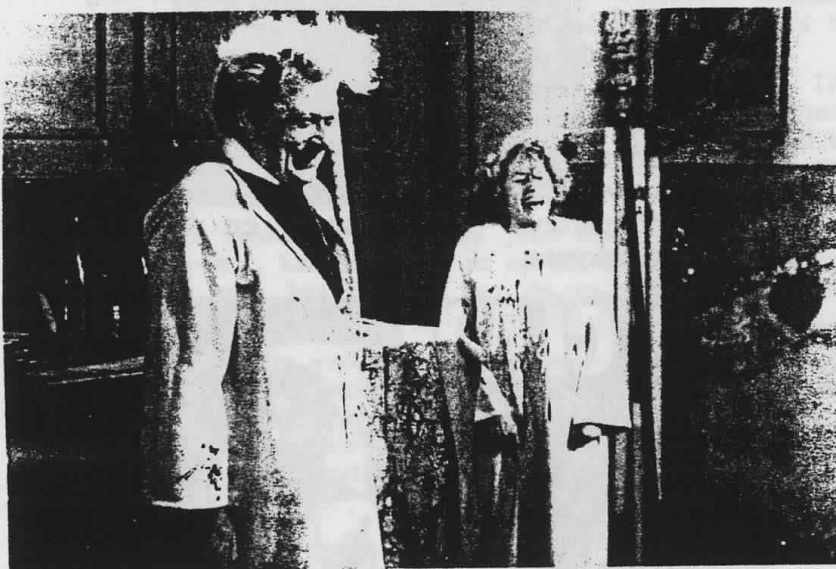

Stefano (Lino Capolicchio) in LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO.

Spoedig merkt hij dat het dorpje meer herbergt dan hem lief is. Iemand belt hem met een verdraaide stem op en zijn vriend Mazza vertelt hem een vreemd verhaal, dat hij niet afmaakt. Wanneer Stefano hem later wil opzoeken, wordt Mazza voor zijn ogen uit een raam gegooid.

Stefano verhuist naar een huis op het platteland, waar hij een kamer huurt. Bovenin het huis woont een oude verlamde dame. Het huis ademt een griezelige sfeer uit en wanneer Stefano in een eigenaardige zaal een bandrecorder met daarop een toespraak van Legnani aantreft, nemen de vreemde verschijnselen om hem heen in intensiteit toe.

Coppola (Gianni Cavina), chauffeur van burgemeester Solmi (Bob Tonelli) vertelt hem vreemde verhalen over de geschiedenis van Legnani en "het huis met de lachende ramen", zonder echter al te veel prijs te geven (het blijft onduidelijk hoe Legnani stierf, zijn lichaam werd nooit gevonden). Een tijdje later wordt Coppola vermoord en Stefano's nieuwe liefde, onderwijzeres Francesca (Francesca Marciano), treft hetzelfde lot.

Eugène Walter en Pina Borione in de bloedstollende climax van LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO.

Via een doortrapte truc wordt Stefano in de val gelokt en aanschouwt een gruwelijk tafereel (een reprise van de fresco), waarna hij aangevallen wordt door twee in verpleegsterstenue gestoken vrouwen. Hij wordt verwond, maar slaagt er toch in te ontsnappen. Als hij tenslotte ten einde raad de kerk bereikt, openbaart het geheim zich in al haar verschrikking.

Avati weet in de belangrijkste scènes de perfecte balans te creëren tussen twee van de sterkste emoties: angst en liefde. De momenten waarin men Stefano en Francesca verliefd ziet worden, zijn van een grote en tedere schoonheid. Tomassi's idyllische muziek wordt op de voorgrond geplaatst; we zien Stefano praten maar horen hem niet. Francesca's blik is als een schilderij dat geen verder betoog nodig heeft. Als Stefano, vlak voordat hij het huis gaat verlaten (Francesca

heeft hem overgehaald de zaak te laten varen) Francesca vermoord, bloedend en opgehangen op de zolder aantreft, gaat dit ook bij de kijker door merg en been.

Net als in ZEDER is de hoofdpersoon slechts een pion in een uiterst kwaadaardig spel. Hij lijkt terecht te zijn gekomen in een soort labyrint, waarin iedere stap die hij doet wordt waargenomen, zonder dat hij het beseft. Eenmaal in het dorp en haar geheimen opgenomen, sluit de val zich en is hij overgeleverd aan een wel zeer bizarre personificatie van het kwaad.

Er hangt een sterk gevoel van noodlot om LA CASA: de hoofdfiguur is niet in staat afstand te nemen van de zaak en in zijn haast maniakale poging het geheim te doorgronden, sleurt hij zijn geliefde mee in de afgrond.

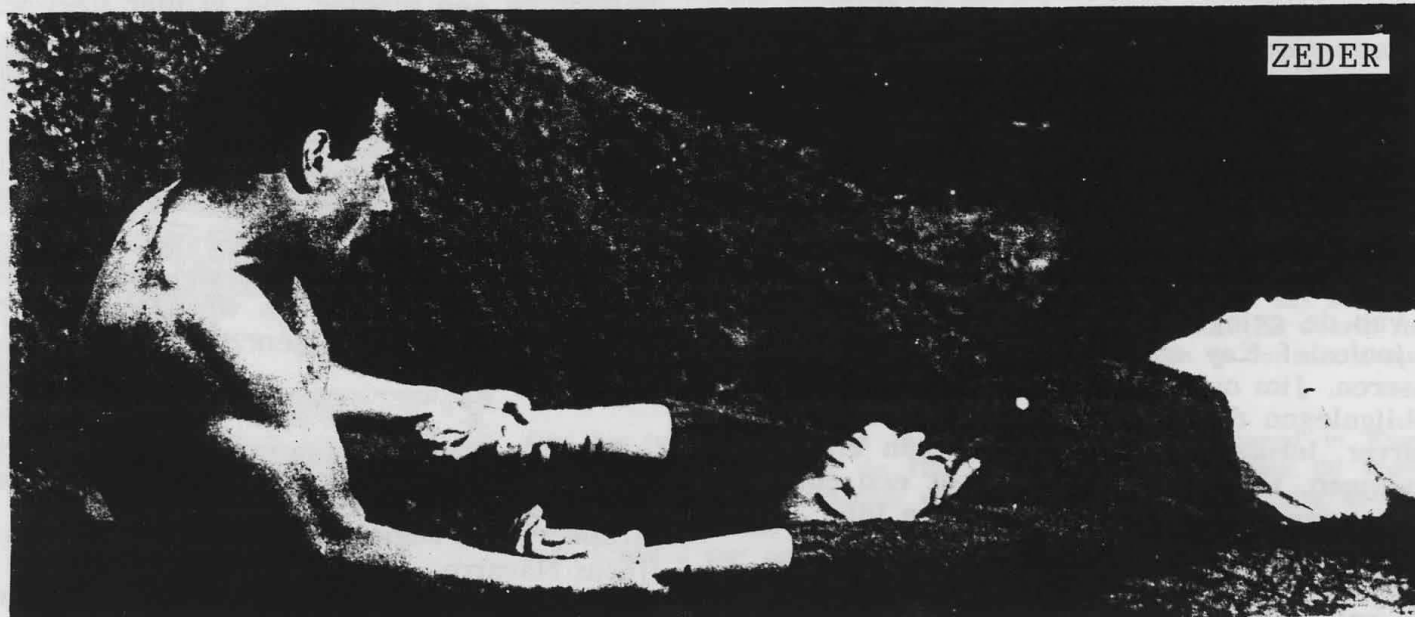
Deze thematiek doet aan Argento's PROFONDO ROSSO (1975) denken, maar Avati heeft (terecht) opgemerkt dat de enige overeenkomst met Argento het gebruik van het mes als essentiële wapen is. (De fallus-symboliek van het mes wordt in LA CASA nog eens onderstreept door de close ups die een soort perverse uitstraling krijgen.)

Een van de meest originele aspecten van LA CASA vindt haar oorsprong in een merkwaardig voorval uit Avati's jeugd: tijdens de Tweede Wereldoorlog had een bombardement op de begraafplaats van het dorp alle graftombes doen openen, waarna bleek dat de pastoor die men altijd voor een man had gehouden, in werkelijkheid een vrouw bleek te zijn.

LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO is de verbeelding van de wereld als een infernaal mechanisme; "de mensen zijn enerzijds de gekwelde zielen en anderzijds de duivels" - de 19e eeuwse geniale filosoof Schopenhauer had LA CASA geregisseerd kunnen hebben.

Mike Lebbing

LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO (Italië, 1976) regie: Pupi Avati; scenario: Pupi Avati, Gianni Cavina, Maurizio Costanzo; productie: Antonio Avati, Gianni Menervini; camera: Pasquale Rachini; montage: Giuseppe Baghdichian; met: Lino Capollichio, Francesca Marciano, Giulio Pizzirani.

RINGO DEL NEBRASKA

Het voortreffelijke Amerikaanse blad "The Video Watchdog" bracht eind vorig jaar de western RINGO DEL NEBRASKA (1966) onder de aandacht, nadat Mario Bava's vriend Fulvio Lucisano kort daarvoor in een interview duidelijk had gemaakt dat niet Antonio Roman, maar Bava de film had geregisseerd.

Roman staat op alle prints vermeld als regisseur, maar hij werd na enkele dagen op de set vervangen door Bava, aan wie de film die te zien is geheel kan worden toegeschreven. (De Franse bioscoopversie vermeldt zelfs Lamberto Bava als regie-assistent).

RINGO DEL NEBRASKA is één van de moeilijkst vindbare spaghetti westerns. Oplettende liederen waren er dan ook als de kippen bij om hem op te nemen, toen de Duitstalige versie - "NEBRASKA JIM" - op rioolzender RTL+ werd uitgezonden, letterboxed en al. Bava maakte nog twee westerns, LA STRADA PER FORT ALAMO (1965) en ROY COLT & WINCHESTER JACK (1969), maar volgens de Watchdog is RINGO DEL NEBRASKA ironisch genoeg de beste van de drie.

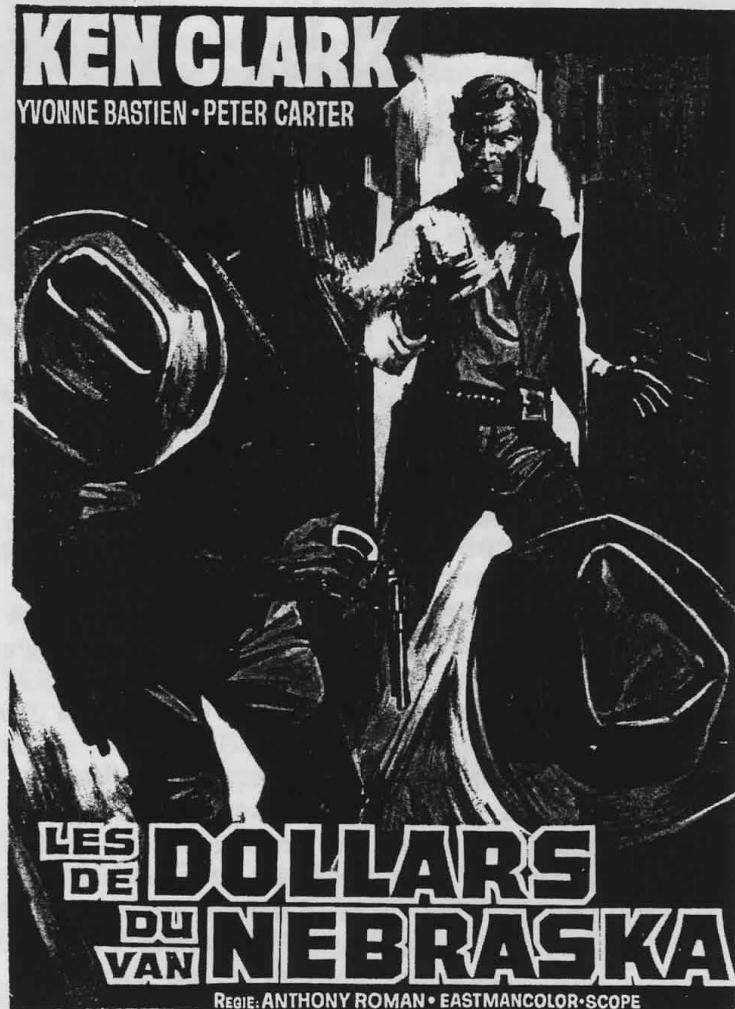
"Nebraska" Jim komt langs de ranch van Marty Hillman en zijn knappe jonge vrouw Kay. Marty biedt Jim een baan aan, welke Jim aanvaardt. Marty is bijzonder ingenomen; Jim is een uitstekende schutter en sinds ene Carter de buurt terroriseert wil bijna niemand meer op Marty's ranch werken.

De maat is vol wanneer een van Marty's mannen wordt gedood. Marty, overtuigd van Carter's betrokkenheid, zoekt samen met Jim de boef op in de saloon en beschuldigt hem. De bezopen sherrif gooit Carter's mannen in de cel, een vernedering voor Carter. De melkdrinkende held Jim en de stoere Carter nemen elkaar vervolgens onder handen, waarbij zoals het hoort het meubilair van de saloon het moet ontgelden.

Wanneer Marty en Jim terugkeren naar de ranch wordt Marty door een sluipschutter geraakt. Zwaar gewond bereikt Marty, geholpen door Jim, toch nog de ranch. Even later worden Carter's mannen door de sherrif losgelaten, waarna ze hem in de heuvels doden. Kay is ten einde raad. Ze wil dat Jim zijn vege lijf redt, nu het nog kan. Een romance tussen hen bloeit op, niet verwonderlijk, want het bleek dat Kay en Marty een beroerd huwelijk hadden.

Dan vertrekt Jim naar de heuvels. Carter maakt van de gelegenheid gebruik om de ranch, inclusief Kay en de halfdode Marty, te tiranniseren. Jim overtuigt de bevolking van het nabijgelegen dorp van de snode plannen van Carter. Intussen overlijdt Marty aan zijn verwondingen. Het komt tenslotte tot een confrontatie tussen Carter en zijn mannen (die Marty's geld op de ranch zoeken) en Jim. Deze schiet Carter plus trawanten neer, geeft Marty's geld aan een goed doel en vertrekt, Kay achterlatend.

RINGO is een western met enkele sterke punten, die hem wellicht iets boven de middelmaat verheft. Door de hele film heen merk je dat er een geheime band tussen Kay en Carter bestaat, maar in de laatste vijf minuten wordt pas duidelijk wat er werkelijk aan de hand was; heldin Kay komt hierdoor in een minder zonnig daglicht te staan en ook Marty had geen schoon verleden. Andere sterke punten zijn de uitstekende fotografie, de desoriënterende openingsscene en de onverwachte slotscene.

Het pleit voor Bava dat hij RINGO toch nog wat flair van zijn andere werk probeerde mee te geven - de shots in de ranch zijn af en toe belicht op een manier, die je niet verwacht in een (spaghetti) western. Overigens zijn de dialogen wel van een vertrouwd niveau. Voorbeeld. Marty: "Mag ik je naam weten?". Jim: "Jim". Marty: "Verder niets?". Jim: "Nebraska Jim". Marty: "Waar kom je vandaan?". Jim: "Nebraska!".

Met RINGO kan men een wapenfeit aan Mario Bava's toch al indrukwekkende staat van dienst toevoegen: de man weet zijn fans zelfs na zijn dood te verrassen. Niet slecht...

Mike Lebbing

RINGO DEL NEBRASKA

(Italië, 1966) regie: Mario Bava; scenario: Jesus Navarro, Antonio Roman; camera: Guglielmo Mancori; muziek: Nino Oliviero; met: Ken Clark, Yvonne Bastien, Peter Clark.

In het volgende nummer van
CAMERA OBSCURA
zijn onder andere de volgende
artikelen te verwachten:

De Japanse sensatie
EVIL'S TRAP

THE SHORT NIGHT OF THE GLASS DOLLS

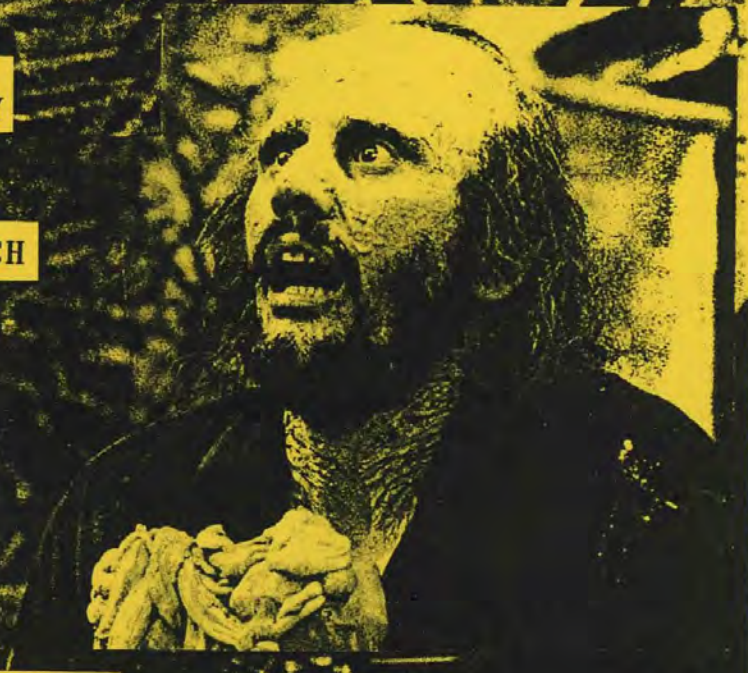

Een interview met
ALEJANDRO JODOROWSKY

BABA YAGA - DEVIL WITCH

SWORDSMAN I & II

De zwaar omstreden
GUINEA PIG
-serie-

De complete
SWORD OF VENGEANCE - BABY CART
-series-

Horrorhoogtepunten van
JOE D'AMATO

**WHEN IT COMES TO MOVIES
WE'VE GOT IT TAPED**

GOLDEN PRINCESS PRESENTS A MILESTONE PICTURES PRODUCTION OF A JOHN WOO PICTURE CHOW YUN-FAT LESLIE CHEUNG & CHERIE CHUNG IN "ONCE A THIEF"
ALSO STARRING CHU KONG KENNETH TSANG DECLAN MICHAEL WONG YVES-PIERRE BURTON & DAVID WU ASSOCIATE PRODUCER AMY CHIN DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY POON HANG-SENG
FILM EDITOR DAVID WU ORIGINAL MUSIC VIOLET LAM ACTION CO ORDINATOR CHEUNG JUE-LUH CAR STUNTS REMY JULIENNE ORIGINAL SCREENPLAY JOHN WOO ART DIRECTOR JAMES LEUNG
SCREENPLAY BY JOHN WOO CLIFTON KO & JANET CHUN PRODUCED BY LINDA KUK & TERENCE CHANG DIRECTED BY JOHN WOO

CHOW YUN - FAT

ONCE A THIEF

A JOHN WOO PICTURE

21st Oct. (Mon)

11:30

Room 19

Hall A1 Booth
117

ONCE A THIEF

always

A THIEF